Poštnina plačana v gotovini.

Leto XVII., št. 173

Ljubljana, sreda 29. julija 1936

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praga číslo 78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pred občinskimi volitvami

Kakor že znano, bodo letošnjo jesen splošne občinske volitve. Iz raznih krajev dobivamo o tem številna vprašanja, ki na eni strani razodevajo živahno zanimanje za obnavljanje očinskih odborov, na drugi strani pa se tičejo raznih važnih podrobnosti splošnega interesa. Zato ne bo škodilo, ako o njih javno spregovorimo.

Predvsem je vprašanje, kdaj se bodo volitve vršile. Po paragrafu 26. zakona o občinah se občinski odbori volijo na tri leta. Ker so zadnje splošne občinske volitve bile v oktobru 1933, poteče torej sedanjim občinskim odborom funkcijska doba v mesecu oktobru. Vendar mandat ne prestane avtomatsko, nego preneha šele s prevzemom občinske uprave s strani novo izvoljenega odbora.
novo izvoljenega odbora.

Notranji minister g. dr. Korošec je v svojem govoru v proračunski razpravi pred senatom dne 25. marca t. l. poudaril: »Letos imamo sigurno, ker zakon tako zahteva, volitve v podeželskih občinah. Te volitve se bodo vršile v jeseni, mislim meseca oktobra.«

Volitev v mestnih občinah ne bo. V tem oziru je minister v isti seji senata le izjavil, da se po njegovem mišljenju približuje čas, ko se bo moglo reči, da se more tudi v mestih na volitve. »Vi veste, da smo se bali, da v večini mest prilike še niso tako urejene, da bi se mogle volitve razpisati in da bi volitve dale one rezultate, ki jih vsaka vlada sme od njih pričakovati.«

Na vprašanje, ali se bodo občinske volitve v podeželskih občinah vršile po sedanjem zakonu, torej tudi z javnim glasovanjem, definitiven odgovor še ni mogoč. G. minister notranjih del je že v navedeni seji senata v svojem programskem govoru o tem rekel: »Kar se tiče podeželskih občin, mislim predložiti narodnemu predstavništvu dopolnilni zakon, ker smatram, da je treba uvesti tajno volilno pravico.« Gosp. minister se je prav tako izrazil za revizijo volilnih odredb v zakonu za mestne občine in je sporočil: »Volilna zakona za mestne in podeželske občine sta gotova in vlada čaka samo prilike, da ju predloži narodnemu predstavništvu.« To se sicer do sedaj še ni zgodilo, toda ves predmet je tako enostaven in politična mnenja v narodni skupščini in v senatu so brez ozira na večino in opozicijo v tem pogledu tako složna, da je izvedba tozadevne zakonske novele tako rekoč le vprašanje enega dneva. Vse do dneva razpisa splošnih občinskih volitev je torej uvedba tajne glasovalne pravice mogoča in je treba z njo po besedah g. notranjega ministra tudi računati.

Kdaj se morajo volitve razpisati? Zakon nima nobene izrecne določbe, koliko časa mora najmanj preteči med razpisom in dnevom volitev. Ker pa so v odredbah za gotove predvolilne priprave (vlaganje kandidatnih list itd.) predpisani izvestni minimalni roki, se na podlagi tega da izračunati, da mora biti rok med razpisom in dnevom volitev večji kakor mesec dni.

Splošne občinske volitve se vršijo po banovinah. Razpisujejo jih bani po pooblastilu notranjega ministra. One se torej morejo vršiti ali istočasno po vsej državi, ali pa ob različnem času po banovinah. Da celo v posamezni banovini bi se občinske volitve lahko vršile na različne nedelje. V dravski banovini so se leta 1933. vršile splošne občinske volitve v vseh občinah v nedeljo 15. oktobra.

Veliko zanimanje vzbuja vprašanje, kaj bo z volitvami v tistih občinah, katerih občinski odbori so bili razpuščeni in so se vršile naknadne volitve, odnosno so take naknadne volitve šele razpisane. Zakon je v teh slučajih izrecno odredil izredne občinske volitve in predpisal tudi dvomesečni rok, v katerem morajo biti izvršene. Duhu zakona odgovarja, da trajajo mandati teh naknadno izvoljenih občinskih odborov samo do prihodnjih splošnih občinskih volitev. To vprašanje je bilo definitivno razčiščeno povodom razprave o vladinih predlogih k finančnemu zakonu za leto 1936/1937. Ministrstvo notranjih del je bilo namreč predložilo amandman, da se od zakona o občinah predpisani rok dveh mesecev za naknadne volitve v primeru razpusta očinskega odbora do prihodnjih splošnih občinskih volitev podaljša na šest mesecev. V debati je predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović pred senatom 27. marca izjavil o tem: »Mi bomo v teku šestih mesecev imeli redne splošne občinske volitve in vlada ne smatra, da je modro in koristno, ako bi se v teku enega leta dvakrat zaporedoma vršile občinske volitve v krajih, kjer so občinski odbori razpuščeni.«

Predsednik vlade je s to izjavo v soglasju z duhom zakona ugotovil, da morajo biti občinske volitve tudi tam, kjer so se vršile že naknadne volitve. Z drugimi besedami: mandati pri naknadnih, v teku zadnjih treh let izvršenih volitvah izvoljenih občinskih odborov trajajo v dravski banovini samo tako dolgo, dokler trajajo mandati 15. oktobra 1933. izvoljenih občinskih odborov. Volitve se torej morajo pri splošnih občinskih volitvah vršiti tudi v onih občinah, kjer so na primer razpisane naknadne volitve še v mesecu avgustu ali septembru.

Na enak način tolmači odredbe zakona o občinah tudi sedanji podban dravske banovine g. dr. Majcen v svojem »Komentarju« z ugotovitvijo: »Funkcijska doba občinskega odbora, izvoljenega na izrednih volitvah, traja največ do prihodnjih rednih občinskih volitev in funkcijska doba odbornikov, izvoljenih na dopolnilnih volitvah po členu 48. (v slučaju, da se več kakor ena tretjina mandatov izprazni), traja največ do prihodnjih rednih ali izrednih volitev dotičnega odbora.«

S temi komentarji in tolmačenji je torej vprašanje razčiščeno. Volitve, kadar bodo razpisane, se bodo vršile v vseh podeželskih občinah naše banovine. Isto velja seveda tudi za druge banovine.

O političnem značaju občinskih volitev bomo še spregovorili. Vsekakor je bodoča sestava občinskih uprav zadeva, ki se tiče vsakogar, ki si je svest pomena zdravega in treznega gospodarstva v naših osnovnih samoupravnih edinicah. V občini sicer dnevna politična vprašanja, zlasti pa strankarsko-politični konflikti ne bi smeli igrati odločilne vloge, ali je zato tem bolj važno, da se v naših samoupravnih edinicah združi k sporazumnemu delu vse, kar je sposobno, da s pošteno voljo, z znanjem in izkustvom izgrajuje našo občino v močno gospodarsko in socialno zaščitnico njenega prebivalstve in v resnično avtonomno edinico neposredne ljudske uprave, za kar daje obstoječi zakon o občinah, ako se lojalno in objektivno izvaja, vse možnosti in vse garancije.

EVROPSKI POLOŽAJ V ANGLEŠKI LUČI

Pomembne izjave zunanjega ministra Edena v angleškem parlamentu — Zaradi italijanskih zagotovitev je sredozemski pakt postal nepotreben — Kolektivna varnost

London, 28. julija r. V angleški spodnji zbornici se je pričela včeraj razprava o mednarodnem položaju, ki jo je otvoril zunanji minister Eden, odgovarjajoč na razne interpelacije, nanašajoče se na mednarodni položaj in zunanjo politiko Anglije.

Ob splošni pozornosti je zunanji minister Eden izjavil, da je napetost, ki je zavladala na Sredozemskem morju spričo italijansko-abesinskega konflikta, v zadnjem času znatno popustila. Zaradi tega je postal dogovor, ki ga je sklenila Anglija z nekaterimi sredozemskimi državami v pogledu skupne akcije na Sredozemskem morju za primer kakega napada s strani Italije, nepotreben. Italijanska vlada je sredi tega meseca iz lastnega nagiba dala Jugoslaviji, Grčiji in Turčiji zagotovila da nima proti katerikoli teh držav nikakih agresivnih namenov in da tudi ne misli na nikake represalije proti njim zaradi izvajanja sankcij proti Italiji. Opirajoč se na to oficielno obvestilo italijanske vlade, smatra angleška vlada, da niso več potrebna jamstva, ki jih je vseboval sredozemski pakt.

Govoreč o nedavni konferenci treh lokarnskih držav v Londonu je Eden naglašal popolno enodušnost vseh treh delegacij. Odgovor Nemčije na angleška vprašanja bi bil prihranil mnogo časa, in obnova Evrope bi hitreje napredovala, če bi Berlin ne bil tako rezerviran. Gledati pa je treba v bodočnost in ne več v preteklost. **Londonski sestanek predstavlja šele uvod v veliko akcijo, ki bo reševala postopno vse pereče evropske probleme.**

Končno se je Eden dotaknil tudi dogodkov v Španiji in izrazil obžalovanje nad tem nepotrebnim prelivanjem krvi. Opisal je ukrepe za zaščito angleških državljanov in naglasil, da želi Anglija v tem notranjem španskem sporu ostati strogo nevtralna. Na vprašanje Lloyda Georgea, ali je angleška vlada res intervenirala v Parizu, da bi francoska vlada ne dala madridski vladi orožja in municije, je Eden ob splošni napeti pozornosti izjavil, da ni bil v Parizu storjen noben tak korak.

Naposled se je Eden dotaknil tudi vprašanja kolonij. Naglasil je, da se to vprašanje ne tiče samo Anglije, marveč vseh držav, ki imajo kolonialno posest in ki izvršujejo mandate, poverjene jim od Društva narodov. **Kar se tiče Anglije, je mnenja, da bi odstop kolonij ali prenos mandatov izzval hude politične, moralične in juridične komplikacije, za katere vlada ne vidi rešitve. Vlada upa, da bodo to uvideli tudi drugi narodi in države ter da zaradi tega ne bodo izzivali novih komplikacij, ki bi znova rušila medsebojno zaupanje in sodelovanje.**

Ob koncu svojega govora je zunanji minister naglasil, da v Evropi ni konflikta, ki bi se dal lokalizirati. Zaradi tega se tudi Anglija ne more enostavno odtegniti svojim obveznostim, marveč mora vztrajati na načelu kolektivne varnosti, ki edina je v stanju, da prepreči ponovitev morda še hujše svetovne vojne. Mir v Evropi mora biti skrb vse Evrope, ne pa samo nekaterih držav. Če bi se vse države obvezale, da bodo nastopile proti napadalcu ne samo z gospodarskimi in finančnimi, marveč tudi z vojaškimi sankcijami, potem bi bil problem kolektivne varnosti naglo rešen. V tem primeru bi se dalo tudi znatno omejiti oboroževanje, ideal, ki zaenkrat in v sedanjih prilikah še ni dosegljiv.

Baldwin ostane v Londonu

London, 28. julija. r. V političnih krogih je zbudilo veliko pozornost uradno poročilo, da ministrski predsednik Baldwin ne bo šel na oddih v neko francosko kopališče, kakor je bilo prvotno določeno, marveč bo ostal v bližini Londona. Uradno utemeljujejo to s pripravami za lokarnsko konferenco, splošno pa sodijo, da ostane Baldwin v Londonu predvsem zaradi mednarodne napetosti, ki se je povečala z revolucijo v Španiji.

★

Gdansk na umiku?

Varšava, 28. julija r. Po zadnjih ukrepih gdanskega senata je vladalo splošno prepričanje, da pomenijo ti ukrepi popolno izločitev sodne oblasti in samovoljo policije v odločevanju v vseh političnih in tiskovnih zadevah. V začetku je policija tudi postopala tako in je na primer zabranila vse opozicijske liste, ne da bi o tej zabrani razpravljalo tiskovno sodišče, ki je bilo svoječasno ustanovljeno na izrecno zahtevo Društva narodov. Sedaj je izšlo uradno pojasnilo, da ostanejo pravice tega sodišča nedotaknjene. Že prihodnje dni bo razpravljalo o priložbah in odškodninskih zahtevah zabranjenih opozicijskih listov. V gdanskih političnih krogih prevladuje vtis, da se skuša zdaj gdanski senat izogniti konfliktu z Društvom narodov.

Krvavi boji v Španiji se še vedno nadaljujejo

Za posamezne postojanke se vršijo ljute borbe, v glavnem pa se oba tabora pripravljata na odločilen spopad

Pariz, 28. julija. r. Poročila iz Španije soglasno ugotavljajo, da je vlada ohranila premoč nad uporniki, ki so prešli skoraj vsepovsod v defenzivo. Njihovo glavno oporišče je sedaj Burgos, dočim je Valadolid že zelo ogrožen od vladnih čet. Tamošnji poveljnik upornikov je nujno prosil vrhovno vodstvo upora, naj mu pošljejo ojačenja, ker se bo moral sicer umakniti. V San Sebastianu so vladne čete premagale zadnje ostanke upornikov, ki so se zabarikadirali v neki predmestni vojašnici, kjer so jih štiri dni oblegali, danes pa z bombardiranjem prisilili k predaji. Saragossa je po zatrjevanju vlade tik pred padcem, ker so vladne čete mesto že od vseh strani obkolile in prekinile ne le dovoz živil, marveč tudi vodovod, tako da je mesto v največji stiski.

Do krvavih borb je prišlo v teku včerajšnjega in današnjega dne na jugu Španije, kamor so prispeli prvi oddelki maroških čet, ki jih skušajo uporniki z vso naglico vreči iz Maroka v Španijo. Tudi vrhovni vodja upora general Franco je z letalom odpotoval v Sevillo, da bi osebno prevzel vodstvo bojev v Španiji ter zaustavil demoralizacijo upornikov po zadnjih zmagah vladnih čet. Dovoz maroških čet v Španijo pa je zelo otežkočen, ker so španske vojne ladje, ki so ostale zveste vladi, blokirale maroško in špansko obalo. Doslej je prišlo iz Maroka v Španijo le okrog 1.200 mož tako zvane španske legije. Te čete so pred vsem določene, da okrepe uporniške posadke v Sevilli in da priskočijo na pomoč umikajočim se uporniškim oddelkom okrog Toleda. V madridskih vladnih krogih pa so prepričani, da tudi to ne more več rešiti upornikov ter da je zmaga vlade že zagotovljena, čeprav bodo borbe trajale še delj časa.

Vladna poročila o novih zmagah

Pariz, 28. julija. AA. Havas poroča iz Hendaya, da so se uporniki, ki so se bili utrdili v vojašnici Lojola v okolici Bilbaa, davi ob 10.40 udali brez vsakih pogojev. Sprednje straže upornikov, ki so se včeraj nahajale na cesti med Irunom in San Sebastianom v bližini Anterije, so se umaknile proti Ojarzunu. Odtod obvladajo uporniki železniško progo in ovirajo s svojim streljanjem promet.

Po poročilu iz Haina so vladna letala bombardirala uporniške postojanke pred Cordobo. V Madridu so prejeli radiogram, v katerem pravijo uporniki iz Cordobe, da so v načelu pripravljeni na predajo, zahtevajo pa, da se predajo samo rednim četam.

Lizbona, 28. julija. AA. Tukajšnji radio poroča, da je med Madridom in Portugalsko čez Villo Formoso obnovljen redni potniški in poštni promet.

Madrid, 28. julija. AA. Notranje ministrstvo poroča, da so prestregli radiogram iz Saragosse, v katerem zahtevajo iz Valadolida nujna ojačenja. Poročilo pravi dalje, da je vladno letalstvo bombardiralo vsa mesta, ki so jih zasedli uporniki.

V Madridu zopet red in mir

Berlin, 28. julija. AA. (DNB) Položaj Nemcev v Madridu, ki jih je še vedno okrog 700, ne zadaja več nobene skrbi. Španska vlada vzdržuje z nemškim poslaništvom dobre stike. Stavila je na razpolago zadostno število policijskih uradnikov. Ker se življenje v mestu čedalje bolj normalizira, se je del nemških državljanov, ki so se prve dne upora zatekli v nemško poslaništvo, vrnil v svoja stanovanja.

Vlada je odredila popis vseh živil. Zlorabe pri prodaji živil se kaznujejo zelo strogo.

Vlada je izdala uradno poročilo, da je lastnina tujih državljanov popolnoma zavarovana in da se tuji državljani svobodno gibljejo po ulicah Madrida.

Položaj upornikov na jugu

Lizbona, 28. julija. AA. Po poročilu zastopnika začasne vlade španskih upornikov ovirajo napredovanje južne uporniške vojske, ki je v izvrstnem razpoloženju, razne komunistične organizacije po vaseh. Razen tega si morajo uporniki zavarovati tudi svoje zaledje. Prevoz čet iz Maroka je precej težaven zaradi nadzorstva, ki ga opravljajo v morski ožini vladne vojne ladje. Največja ovira pa je za upornike okolnost, da je Francija dobavila španskim vladnim četam vojna letala. Po poročilu iz Seville, je položaj v mestu normalen. Red in mir vzdržujejo vojaške oblasti. Po verodostojnih poročilih iz Baldahosa je položaj v južnošpanskih mestih, ki jih uporniki še niso zasedli, zelo kritičen. Baldahos je v rokah ljudske milice. Čete so večinoma neaktivne zato, ker ne morejo kreniti proti severu.

London, 28. julija. AA. Reuter poroča iz Gibraltarja, da znaša skupno število žrtev bojev pri Esteponi 600 mrtvih in 1200 ranjenih. Vladne čete, ki so na umiku, se še vedno obupno bore. Uporniške sile so obkolile Estepono. V Algeciras je prispelo 200 legionarjev iz Ceute.

Španska letala bombardirala tuje ladje

Pariz, 28. julija AA. Današnji »Matin« poroča iz La Rosella, da je lastnik parnika »Somir« dobil od poveljnika parnika poročilo, da so ga v gibraltarski morski ožini bombardirala španska letala. Štiri bombe so padle v neposredni bližini parnika. Lastnik parnika je o tem takoj obvestil zunanje ministrstvo v Parizu in ga prosil, naj v Madridu protestira. Poveljnik bombardiranega parnika »Somir« je izjavil, da so bombe padle v neposredni bližini parnika. Letala so bombardirala tudi neki ameriški parnik.

Beg tujcev iz Španije

Madrid, 28. julija. o. Iz Madrida je krenil danes dolg posebni vlak z večjim številom inozemcev, ki nočejo več ostati v Madridu. Vlaku je bil dodeljen velik oddelek vojaštva iz varnostnih razlogov. Odhajanje tujcev iz Madrida presojajo tukajšnji nevtralni krogi kot najboljše znamenje, da se državljanska vojna še ne bo tako kmalu zaključila. Madridska vlada se je prestrašila, da ne bi zaradi morebitnih novih napadov na tujce v Madridu in drugod v krajih, ki so v rokah režima ljudske fronte, prišlo do novih protestov in morda celo do konkretnih intervencij vojaških sil sosednjih držav, zlasti Nemčije, Italije in Anglije.

Uporniki zopet napovedujejo skorajšnje zavzetje Madrida

Pariz, 28. julija. w. Iz poročil iz Španije izhaja, da se položaj ni bistveno izpremenil. Iz nasprotujočih si poročil pa se ne vidi, ali so strategično važne postojanke v posesti vladnih čet, ali čete generala Molle. Vlada trdi, da so čete narodne fronte na severozapadu glavnega mesta prodrle za približno 20 km daleč, da so ujele mnogo upornikov ter zaplenile 20 tovornih avtomobilov z vojnim materialom. Zaradi tega uspeha vladnih čet je vodovod, ki oskrbuje Madrid z vodo, zopet v rokah vladnih čet.

Iz glavnega stana generala Molla v Burgosu pa javljajo, da so čete severne armade pognale v beg oddelek, ki je obstojal iz civilne garde in iz rdeče milice, in da so zavzele kraj Petrago, ki leži 60 km od Madrida, ter utrjeno mesto Medinacellei. General Molla je izjavil, da je zavzetje glavnega mesta samo še vprašanje časa. Iz glavnega stana generala Llane v Sevilli zatrjujejo, da vesti madridske vlade o zmagah ne odgovarjajo resnici. Zlasti so zveze med glavnim mestom in pristaniščem Valencio slej ko prej prekinjene, tako da v Madridu močno primanjkuje živil. Čete generala Molle imajo slej ko prej v svojih rokah madridski vodovod. Da to pokažejo madridskemu prebivalstvu, so dali v vodo neko neškodljivo barvilo. Položaj glavnega mesta postaja od ure do ure težavnejši.

Španija ima dve vladi

Sevilla, 28. julija. o General Franco je inozemskim novinarjem izjavil, da se je v Burgosu sestavila nova španska vlada, ki bo prevzela oblast, nad vso Španijo, ker vlada v Madridu nima več pravice predstavljati se narodu in tujini kot prava španska vlada. Vlada v Burgosu bo takoj sprožila akcijo v sosednjih državah, da jo njihove vlade priznajo. Izrazil je nado, da bo ta akcija povoljno uspela in da bo nova vlada v kratkem priznana že od vseh vlad v soseččini.

Zunanji vplivi na dogodke v Španiji

Pariz, 28. julija. r. **»L'Humanite« poroča, da igrajo pri dogodkih v Španiji veliko vlogo tuji interesi. Po trditvah lista sta general Franco, vrhovni vodja upora v Španiji in general Sanjurjo sklenila z nemškim agentom Schleierjem, ki se mudi v španskem Maroku, dogovor, po katerem se nemška vlada obvezuje, izvajati pritisk na Francijo, če bi poskušala vplivati na razvoj dogodkov v Španiji. Voditelji španskega upora so se obvezali, da bodo, ako zmagajo in pridejo v Španiji na krmilo, prilagodili špansko zunanjo politiko željam Nemčije ter da bo Španija v tem primeru takoj izstopila iz Društva narodov. O finančni strani tega sporazuma so se vodila pogajanja v Špansko-ameriški banki v Hamburgu. Upornike je pri teh pogajanjih zastopal znani španski finančnik March, ki je tudi financiral priprave upornikov. Zastopnik Nemčije se je po informacijah omenjenega lista obvezal, da bo stavila Nemčija upornikom na razpolago večja finančna sredstva, vrh tega pa jih tudi podpira z dobavo orožja, municije in drugih vojnih potrebščin.**

London, 28. julija AA. (Havas) Glavni odbor delavske stranke je izdal proglas, v katerem poziva angleško demokracijo, naj bo na strani španskih delavcev, ki branijo demokracijo s svojimi življenji. Proglas sta med drugimi podpisala sir Walter Citrin v imenu Trade Uniona in Midlton v imenu socialistične stranke. Glavni odbor Trade Uniona poziva javnost, naj zbira prispevke za španske demokrate. Glavni odbor Trade Uniona je daroval v to svrho tisoč funtov. Prav tako poziva angleško vlado, naj v bodoče dovoli španskim vojnim ladjam, da se v Gibraltarju preskrbijo z živili in gorivom.

Francoska in angleška letala za Španijo

Pariz, 28. julija AA. Današnji desničarski listi odgovarjajo na očitke v listih skrajne levice in pobijajo zlasti trditev, da bi bile Renaultove tvornice prejele naročilo za letala v vrednosti 20 milijonov frankov in da so to naročila upornikov.

V Bordeaux sta prispeli dve letali tipa Fokker. Zastopnik tvrdke Fokker trdi, da je ta letala kupil znani španski politik in finančnik Juan March. Namenjena so v Burgos.

Angleška letalska družba je izjavila, da so štiri letala te družbe prispela v Bordeaux in da bodo nadaljevala pot na Portugalsko. Višji uradnik te družbe pa je izjavil: Ne morem potrditi, pa tudi ne demantirati poročil o končnem namenu teh letal, ki bodo vsekakor prišla v Španijo.

V brezpogodbenem stanju z Italijo

Rimska vlada smatra trgovinsko pogodbo za razveljavljeno in namerava šele jeseni pristopiti k novim pogajanjem — Vprašanje provizorija

Beograd, 28. julija. p. Po ukinitvi sankcij je bilo pričakovati, da bo Italija zavzela novo stališče v trgovskih odnošajih napram državam, ki so sankcije izvajale. Novo italijansko stališče je prišlo po 15. juliju tudi dejansko kmalu do izraza. Italija ni normalizirala svojih trgovskih odnošajev s sankcionistični državami na osnovi, na kakršni so bili pred pričetkom sankcij. Poluradni italijanski krogi zatrjujejo, da smatra italijanska vlada svoje trgovinske pogodbe z vladami sankcionističnih držav za razveljavljene.

Potemtakem so trgovski odnošaji med Italijo in temi državami v izvenpogodbenem stanju. Rimska vlada izjavlja, da namerava pričeti nova trgovinska pogajanja s sankcionističnimi državami šele jeseni in to na podlagi novih načel, ki se bodo znatno razlikovala od načel, na katerih so slonele dosedanje trgovinske pogodbe.

Glede trgovinskih odnošajev z Jugoslavijo je Italija pripravljena pričeti nova trgovinska pogajanja koncem septembra ali pričetkom oktobra. Za ta čas bi pristala na provizorij. Naši merodajni faktorji o namerah italijanske vlade službeno še niso obveščeni. Dosedanji stiki v teh zadevah so bili le neuradnega značaja. Italija ni stavila še nikakih konkretnih predlogov ne glede trgovinskih pogajanj, ne glede provizorija. Na naši strani seveda ni nikakih zaprek za obnovo rednih trgovinskih odnošajev z Italijo, vsekakor pa je potrebno, da stavi Italija konkretne predloge za ureditev tega vprašanja, ker je njena želja, da se bodoči trgovinski odnošaji med obema državama postavijo na novo podlago.

Vatikan in Berlin

Vatikanski krogi se nadejajo, da bo po sporazumu z Avstrijo in zbližanju z Italijo Nemčija omilila svojo politiko napram katoliški cerkvi

Dunaj, 28. julija r. »Reichspost«, glavni organ avstrijskih klerikalcev, ki ima zelo dobre zveze z vatikanskimi krogi, poroča, da se pripravljajo nova pogajanja med Vatikanom in Nemčijo. Kakor znano je Nemčija izdala razne nove ukrepe proti udejstvovanju cerkve v javnem življenju. Med drugim hoče uvesti strogo kontrolo nad samostani. Vatikan je sedaj naprosil nemškega poslanika pri Vatikanu Bergena, ki odhaja na dopust, naj posreduje v nemškem zunanjem ministrstvu in sporoči željo Vatikana po generalni proučitvi vseh spornih vprašanj v zvezi s sklenjenim konkordatom. V vatikanskih krogih se nadejajo, da bo nemška vlada sedaj, ko se je sporazumela z avstrijsko vlado, bolj dostopna za želje in zahteve Vatikana, odnosno nemških katoliških krogov. Upajo tudi, da bo tesnejše sodelovanje med Italijo in Nemčijo omililo nerazpoloženje narodnosocialističnih krogov proti rimski cerkvi. Če bodo ti razgovori uspeli, se bodo v teku jeseni pričela nova pogajanja glede tolmačenja konkordatnih določb, da bi se v bodoče preprečili vsi spori in omogočilo katoliški cerkvi v Nemčiji nemoteno delovanje.

Hitlerjevske demonstracije v Inomostu

Dunaj, 28. julija r. V soboto in nedeljo se je vršila v Garmisch-Partenkirchenu seja avstrijskega in nemškega planinskega društva. Ta sestanek so izkoristili hitlerjevci za veliko nemško manifestacijo. Zborovanja so se udeležili tudi nekateri nemški ministri in nemški poslanik na Dunaju Papen. V nedeljo popoldne so udeleženci napravili izlet v Inomost. Že na meji je prišlo do incidentov, ker so po vsej sili hoteli vzeti s seboj zastave s kljukastim križem, ki pa so v Avstriji še vedno prepovedane. V Inomostu so avstrijski hitlerjevci priredili gostom svečan sprejem. Na kolodvoru se je zbrala večtisočglava množica, ki je gostom viharno vzklikala, godba pa je zaigrala nemško himno. S poslopja nemškega konzulata nasproti kolodvora je zaplapolala velika hitlerjevska zastava. Goste so v povorki spremili v hotel »Grosser Bär«, kjer jih je pozdravil župan. Tudi s hotelskega poslopja so plapolale hitlerjevske zastave. Pred hotelom je prišlo do velikih hitlerjevskih manifestacij. Policija je skušala večkrat intervenirati, toda zaman. Na zahtevo množice je morala aretirance zopet izpustiti. Zvečer so gostom zabranili skupen odhod na kolodvor. Gostje so se obnašali zelo rezervirano, pač pa so domači hitlerjevci izkoristili to priliko za nove demonstracije, ki so trajale globoko v noč.

Masaua v plamenih

Zaradi eksplozije nastali požar je uničil precejšen del glavnega italijanskega pristanišča v Afriki

London, 28. julija. r. Reuter poroča iz Adena, da je glavna italijanska luka v Eritreji, ki je v italijansko-abesinski vojni igrala izredno važno vlogo in ki je za italijanske načrte v vzhodni Afriki največje važnosti, že dva dni v plamenih. Še le pred kratkim so zgradili v pristanišču velike rezervoarje za nafto, bencin in olje. Rezervoar nafte je začel puščati. Ko so poslali delavce, da ga popravijo, je nekdo iz neprevidnosti prižgal cigareto. V hipu je bil ves rezervoar v plamenih. Ogenj se je z bliskovito naglico širil ter zajel skoro vse pristaniške naprave in zaradi vetra preskočil najprvo na skladišče municije, ki je s silno eksplozijo zletelo v zrak, nato pa je zajel še provizorno letališče. Nad 50 vojaških letal je zgorelo. Več petrolejskih parnikov, ki so malo prej prispeli v luko, se ni moglo pravočasno umakniti, ker je luka preveč natrpana. Trije petrolejski parniki so zaradi silne vročine eksplodirali. Skoro vse posadke in mnogo pristaniških delavcev je bilo ubitih. Škoda je ogromna in za Italijo tem bolj občutna, ker ne bo mogla tako hitro nadomestiti zalog, a tudi popravila v pristanišču bodo trajala delj časa, zaradi česar bo promet v masauski luki zelo otežkočen.

Rim, 28. julija. r. Agencija Stefani poroča, da je v Masaui nastal požar zaradi eksplozije petrolejskih tankov. Ogenj se je hitro širil, vendar pa se je delavskim in vojaških oddelkov posrečilo rešiti najvažnejše naprave in ogenj lokalizirati. Inozemske vesti o požaru označuje Stefani za pretirane.

Vojaški sporazum med Anglijo in Egiptom

Kairo, 28. julija. r. Po večmesečnih pogajanjih je naposled prišlo do sporazuma med egiptovsko in angleško delegacijo v pogledu sklenitve posebnega vojaškega pakta. Po sklenjenem dogovoru bo smela Anglija v dobi prihodnjih dvajsetih let vzdrževati na ozemlju vzdolž sueškega prekopa 10.000 mož močno posadko. Po preteku te dobe bo moralo angleško vojaštvo popolnoma zapustiti egiptovsko ozemlje, če se izkaže, da bo dotlej egiptovska vojska že sposobna zagotoviti varnost in nedotakljivost sueškega prekopa. Za angleška vojna letala bodo vzdolž sueškega prekopa zgrajena posebna letališča, dosedanja vojaška letališča v Abukiru in Heliopolidu pa preidejo v upravo egiptovske vojske. Angleško vojaštvo se popolnoma umakne iz Abukira in Kaira. V dobi miru Anglija ne sme uporabljati nobene egiptovske luke za oporišče svoje vojne mornarice. V primeru vojne pa smejo angleške vojne ladje uporabljati egiptovska pristanišča po posebnem dogovoru z egiptovsko vlado. Egipt sme stanje svoje vojske brez predhodnega pristanka Anglije poljubno povišati.

Napetost v Grčiji

Atene, 27. julija o. V političnih krogih je nastalo novo vznemirjenje zaradi govoric, da je položaj sedanje vlade Metaksasa, ki je pred 5 meseci prevzela oblast v državi, omajan. Liberalci so zelo nezadovoljni zaradi tega, ker se Metaxas ne opira na parlament in izdaja dekrete na lastno pest. Predsednik liberalne stranke je zahteval avdienco pri kralju, da mu razloži, zakaj liberalci niso zadovoljni s sedanjim položajem. Širijo se tudi govorice o nezadovoljstvu v vojaških krogih. Splošno pričakujejo, da bo prišlo v Grčiji v kratkem do spremembe vlade.

Spopadi v Abesiniji

Adis Abeba, 28. julija. w. UpornIške tolpe pod poveljstvom rasa Avere, sina rasa Kase, so napadle italijanske čete, ki stražijo cesto iz Desija v Adis Abebo. Italijanske čete so jih s pomočjo domačega prebivalstva pognale v beg. Abesinske čete so izgubile 1000 mrtvih in ranjenih.

Letalska nesreča

Pariz, 28. julija w. V bližini Chartresa se je danes zrušilo veliko bombardersko letalo. Pet mož posadke je bilo na mestu mrtvih le eden se je rešil s padalom.

Nemci in eksploatacija našega bakra

Beograd, 28. julija. p. Po informacijah iz Berlina se ustanavlja tam velik koncern industrijskih in bančnih podjetij za eksploatacijo bakrene rude v Jugoslaviji. Ta koncern namerava v Jugoslaviji ustanoviti posebno delniško družbo. Kakor se zatrjuje, so se Nemci že pričeli potegovati za koncesije za iskanje bakrene rude na našem ozemlju.

Nesreče po svetu

Sofija, 28. julija AA. Pri Ruščuku je bila težka katastrofa. Ponesrečil se je avtobus. Tri osebe so bile takoj mrtve, ranjenih pa okoli 17.

Pariz, 28. julija AA. V Ajacciu se je podrlo staro poslopje. Tri osebe so ubite, 40 je ranjenih, od teh 15 zelo hudo.

Turčija skrbi za svoje univerze

Ankara, 27. julija. AA. Vlada je dovolila dodatni kredit 2 milijonov turških lir (70 milj. Din) za vseučilišči v Ankari in Carigradu. Z denarjem bodo zgradili več vseučiliščnih zavodov in ustanov.

Beležke

JNS v Južni Srbiji

V nedeljo so bile v občini Bujanovac v vardarski banovini občinske volitve. Postavljenih je bilo pet list, od katerih pa sta prišli resno v poštev samo lista JRZ in lista JNS. Za prvo listo je volilo 1173 volilcev, za listo Jugoslovenske nacionalne stranke pa 1031. Skupno število volilnih upravičencev je znašalo 2750. Rezultat volitev je izzval veliko pozornost v vsej Južni Srbiji.

Tri skupine hrvatske inteligence

Službeno glasilo JRZ »Samouprava« razpravlja v dopisu iz Zagreba o hrvatskem razumništvu in ga deli v tri skupine. V prvo skupino šteje tako zvane ideologe hrvatskega narodnega pokreta. Ta skupina je najštevilnejša in najagilnejša, nima nobenega ustaljenega pogleda na življenje in politiko. Je brez vsakega kriticizma in logike. Iz njene sredine se širijo najneverjetnejše vesti. Ta grupa terorizira s svojim bučnim »patriotizmom« vso hrvatsko javnost. Druga skupina hrvatske inteligence so prepričani Jugosloveni, ki gledajo svoj ideal v organski izgradnji nove jugoslovenske kulture. Tretjo skupino tvorijo oni, ki so se razočarani umaknili iz javnega življenja in ki so med vsemi najbolj upošteni in najbolj sposobni. Ti čakajo na svoj čas, ko se bo v javnem življenju v Zagrebu zopet bolj cenilo znanje nego frazerstvo, sposobnost bolj nego bluff, etična vrednost bolj nego neskrupuloznost. Hrvatsko vprašanje je vprašanje hrvatske inteligence. Kdor bo znal to inteligenco zaposliti, ta bo napravil prvi korak k rešitvi hrvatskega vprašanja.

»Obzor« registrira to kategorizacijo hrvatske inteligence in napoveduje, da bo o tej porazdelitvi še spregovoril. Njegov odgovor bo brržčas še bolj zanimiv, kakor te definicije glavnega glasila JRZ.

DavidovićevsKi vodja o občinskih volitvah

Beograjska »Pravda« objavlja govor, ki ga je imel na konferenci Davidovičevih prijateljev g. Ivan Ribar. Dejal je med drugim: »Predsednik Jugoslovenske radikalske zajednice je podčrtal kot indikacijo pri bližnjih občinskih volitvah interes stranke, dočim postavlja naš voditelj Davidović interes naroda in države nad interese stranke. Ako bi sprejela vladina stranka stališče g. Davidovića, bi bilo to najbolje ne samo za občine, nego tudi za državo. Na ta način bi prišli za predsednike občin in občinske odbornike najboljši in najsposobnejši možje. Izginila bi tudi verska in plemenska nestrpnost, občine pa bi mogle posvetiti vso svojo pozornost samo svojemu napredku.

Medtem pa izgleda, da boče JRZ danes preizkusiti svoje strankarske sile v času, ko nimamo svobode tiska, organiziranih političnih strank, zakona o zborovanjih in društvih in tajnih volitev. Po vsem tem je razumljivo, da bo storila JRZ vse, da izbojuje pri občinskih volitvah svojo strankarsko zmago. Pri takem načinu volitev pa se seveda ne bo mogoče oziráti pri postavljanju kandidatov samo na občinske koristi«.

Nezadovoljni trgovci v Jajcu

Kakor poročajo zagrebški listi, so pretekli teden za dva dni zaprli svoje trgovine vsi trgovci v mestu Jajcu v vrbaski banovini. Hoteli so s tem protestirati proti davčnemu predpisu, ki je po njihovem zatrjevanju za mesto in za srez Jajce mnogo višji kakor v ostalih krajih in srezih vrbaske banovine. Akciji trgovcev so se drugi dan pridružili tudi obrtniki, tako da je počivalo v Jajcu in okolici poslovno življenje.

Hitlerjevsko vodstvo o mednarodnem položaju

»Manchester Guardian« objavlja zaupno okrožnico vodstva nemške socialistične stranke vodilnim funkcionarjem stranke. Okrožnica govori o mednarodnem položaju in med drugim pravi, da je sporazum s Francijo še vedno nemogoč, ker mentaliteta francoskega naroda postavlja sporazumevanju silno velike zapreke. Nato kritizira okrožnica diplomatske metode angleškega zunanjega ministra Edena in poudarja, da sta Italija in Nemčija danes velesili, brez katerih se v Evropi ne more ničesar ukreniti. Francija in Anglija se morata navaditi na to novo situacijo.

Okrožnica nadalje opozarja na nedavni nemško-italijanski letalski sporazum, na podlagi katerega bo Nemčija dobila na Dodekanezu svoje posebno letališče. To letališče bi mogla Nemčija v slučaju potrebe uporabiti tudi za vojaške cilje.

Glede priključitve Gdanska k Nemčiji je okrožnica jako optimistična, pravi pa, da se bodo morale dati Poljski gotove garancije. Določbe versajskega miru, ki so nečastne za Nemčijo, padajo druga za drugo in bodo kmalu vse izginile.

Iz državne službe

Beograd, 28. julija. p. V železniški službi sta bila premeščena svetnik Matija Drofenik iz občega k prometno komercialnemu oddelku pri ljubljanski direkciji, višji kontrolor Josip Siherl, pa od sarajevske k ljubljanski direkciji.

Načelnik sanitetnega oddelka pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje dr. Vojislav Milovanović je upokojen. Dolžnosti načelnika bo opravljal direktor centralnega higienskega zavoda dr. Stevan Ivanić.

Začasno dovoljeni madžarski listi

Beograd, 28. julija AA. Z odlokom notranjega ministra je v dravski, zetski, primorski, in vrbaski banovini dovoljeno uvažati in razširjati madžarska lista »Budapesti Hirlap« in »Pesti Naplo«, ki izhajata v Budimpešti. To dovoljenje velja za enkrat samo med tujsko-prometno sezono.

Izjava predsednika JNS Petra Živkovića

Jugoslovenska misel mora združiti vse iskrene rodoljube — Zavrnjena podtikanja

Beograd, 28. julija p. Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Peter Živković se je sinoči vrnil v Beograd.

Sotrudniku »Politike« je g. Živković dal kratko izjavo, v kateri pravi:

Spričo enodušno izražene želje vseh delegatov JNS na kongresu, ki se je vršil pretekli mesec, sem sprejel izredno čast in hkratu zelo pomembno dolžnost, da sem na čelu Jugoslovenske nacionalne stranke, kot njen predsednik. K temu sem se odločil tako zaradi izrednega zaupanja, ki mi je bilo izkazano, kakor tudi zaradi tega, ker smatram, da živimo v zelo resnih časih, ko je neobhodno potrebno, da velika jugoslovenska misel ne le zbere v trdne vrste vse člane JNS, nego si zagotovi za obrambo osnov narodnega in državnega edinstva tudi sodelovanje vseh ostalih iskrenih rodoljubov, ki smatrajo za svojo poglavitno dolžnost služiti z vsemi močmi svojemu kralju in narodu ter doprinesti karkoli premorejo, da se našemu mlademu kralju Nj. Vel. Petru II. ohrani dediščina velikega dela kralja Aleksandra Mučenika, naša lepa zedinjena domovina, kraljevina Jugoslavija. Ta osnovna misel bo določala tudi naše stališče pri reševanju vseh aktualnih problemov naše nacionalne in državne politike.

Neki ljudje so poskušali Jugoslovenski nacionalni stranki, pa tudi meni osebno podtakniti težnje po ilegalnem delovanju. Dejansko je JNS daleč od takih teženj in od nam neznanih načrtov. Vsakomur je znano, da sem stal od nekdaj na stališču zakonitosti in da sem bil proti vsakemu ilegalnemu delu in početju. Po tem se bom ravnal tudi v bodoče.

S to odločno besedo se je poslovil Peter Živković od novinarja.

Uradno poročilo o vzrokih letalske katastrofe in listi iz „Slovenčeve“ tiskarne

V nedeljski številki smo objavili obširno uradno poročilo o izidu in ugotovitvah preiskave zaradi letalske katastrofe pri Ljubljani. Poročilo je naknadno dalo prav »Jutru«, ki je o pretresljivi nesreči poročalo sicer podrobno, a s polno pieteto do žrtev in s stremljenjem dognati resnico, kar bi moralo vedno biti vodilno načelo za vsako javno glasilo. Ob enem pa so v poročilu zavrnjene razne alarmantne in tendenciozne vesti, ki so se širile od ust do ust in ki so jih s slastjo objavljali tudi nekateri listi.

Po vsem tem je razumljivo, a vendar tudi zelo značilno, da je »Slovenec« priobčil to uradno poročilo samo v svoji ponedeljski izdaji, ki je ogromna večina njegove publike ne dobi v roke. Enako je značilno, da poročila sploh ni prinesel »Slovenski dom«, ki se je poprej obnašal, kakor da ima patent za strokovnjaštvo v aviatiki in da je vzel vso preiskavo v zakup. Pri tem je poprej ta list najbolj glasno kričal po preiskavi in objavi njenih rezultatov, ob enem pa brez izbire objavljal vse mogoče »senzacije«.

Res žalosten konec je to za kampanjo teh listov, ki je imela med drugim za cilj tudi to, da oblati »Jutro«, kakor da hoče menda nekaj prikrivati ali olepševati. Saj se je »Slovenec« ponižal tako daleč, da je ponatisnil — sam se je vendarle sramoval kaj takega trditi — člančič iz nekega prismuknjenega, vendar zvesto slovenskemu klerikalizmu služečega lista, ki je napisal v svojem modrovanju o letalski nesreči tudi tole: »... Že skušajo razlagati, opravičevati, zabrisavati. »Jutro« govori že kar v naprej o nepreračunljivi usodi...«

Zakaj naj bi »Jutro« tako postopalo, tega »Slovenec« ni seveda povedal. Pametnemu človeku taka misel tudi ne bi mogla priti v glavo, ko je vendar jasno, da ima s poldržavnim Aeroputom režimski »Slovenec« mnogo tesnejše stike kakor pa opozicijsko »Jutro«. Zato v vsem takem in sličnem podtikanju, ki ga je iz klerikalnih vrst tiste dni kar deževalo na nas, ni mogoče videti drugega, kakor tipičen primer tiste preizkušene stare taktike, ki naprti nasprotniku tudi krivdo za elementarne nesreče. To pot se je, hvala bogu, enkrat slabo obnesla in se sama razgalila. Blato je padlo nazaj na one, ki so ga metali...

Seja ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljanski mestni svet je imel sinoči kratko sejo. Prvič v novejšem času se je — kakor se nam zatrjuje, po pomoti — zgodilo, da na sejo niso bili povabljeni niti novinarji, niti ni bilo sklicanje seje objavljeno v listih. Kolikor smo mogli izvedeti, so na seji, ki je trajala samo pol ure, obravnavali le nekatere tekoče zadeve. Župan se je najprej spominjal žrtev letalske nesreče in umrlih meščanov, nakar so bile zavrnjene pritožbe nekaterih hišnih posestnikov zaradi prezidav na poslopju Filharmonije. Odobrene so bile nekatere parcelacije. Svoječasno je gradbeni odsek izdal dovoljenja za trafikantske kioske, sedaj pa je mestni svet to dovoljenje zaradi pritožbe nekaterih hišnih posestnikov in trafikantov sistiral. Veliko število gostilničarjev se je pritožilo zoper odmero trošarine. V dveh primerih so ugotovili računske napake in so pritožbam ugodili, v 26 primerih pa so bile pritožbe zavrjene. Dovoljene so bile štiri nove gostilničarske koncesije. Za nakup semenskega žita za Barjane je bil odobren kredit 10.000 Din.

M. s. Martinčič je vložil na župana interpelacijo zaradi letalske nesreče. V interpelaciji zahteva, naj župan ukrene primerne korake, da se zaščitijo interesi Ljubljane v pogledu letalskega prometa, ker bi moglo uradno poročilo, ki navaja meglo za glavni vzrok nesreče, škodovati razvoju letalskega prometa v Ljubljani. V ostalem kritizira postopanje preiskovalne komisije, ker ni zaslišala njega in drugih potnikov, ki so se na predvečer nesreče vračali z istim letalom s Sušaka. Župan je izjavil, da občina ni poklicana vmešavati se v preiskavo, ki pa je s sodne strani še v teku.

M. s. Florjančič je zahteval od župana ukrepov, da se zatre potepuštvo in prosjačenje v predmestjih. Župan je obljubil, da bo o tem v jeseni temeljito razpravljal občinski svet. Seja je bila nato zaključena.

Madžarsko izzivanje pri prevzemu olimpijske bakle

Subotica, 28. julija. o. Predaja olimpijske bakle madžarskim tekačem se je proti vsakemu pričakovanju in ne glede na to, da gre za afirmacijo splošne mirovne in sportne misli, spremenila v madžarsko politično demonstracijo, ki je hudo ogorčila vse naše sportnike, ki so bili zbrani tedaj na meji pri Horgošu.

Ob 5.55 je prispela davi bakla na mejo. Zadnje korake jo je imel v rokah predsednik našega olimpijskega odbora inž. Petrović v Subotici. Z njo je prižgal baklo prvega madžarskega tekača dr. Totha, podžupana iz Szegedina. Inž. Petrović je imel krajši govor v nemščini o pomenu olimpijske bakle. Na ta govor je odgovoril dr. Toth v madžarščini. Med drugim je dejal: Ti stojimo na trianonski meji in prevzamemo baklo od naših sosedov, ki so bogati na vrlinah. Ta bakla naj bo glasnik naše kulture in naše volje, da živimo! V nadaljnjem govoru je naglašal, da morajo Madžari zmagati na berlinski olimpiadi. Ves govor je bil prepojen z revizionističnim duhom.

Kakor se je izvedelo sta se krajevna olimpijska odbora v Subotici in Szegedinu sporazumela glede programa pri predaji bakle. Po programu pa so se ravnali samo naši sportniki dočim so se mu Madžari izneverili in so predajo bakle izkoristili za politično protijugoslovensko propagando. Po govoru dr. Totha so Madžari odigrali madžarsko himno, čeprav tudi to ni bilo na programu. Nato so hoteli odigrati še znano madžarsko iredentistično pesem, katere prvi stihi se glase: Verujem v enega Boga, verujem v eno državo, verujem v obnovo velike Madžarske. Našim sportnikom pa je uspelo, da so to preprečili.

Nekorektnost madžarskih sportnikov je izzvala veliko ogorčenje povsod, kjer se je za njo izvedelo.

Minister Cvetković pride na Bled

Beograd, 28. julija AA. Nocoj ob 8.50 odpotuje minister za socialno politiko in narodno zdravje in namestnik pravosodnega ministra Dragiša Cvetković na Bled. Tamkaj ostane nekaj dni.

Kam bo šel na oddih kralj Edvard

London, 28. julija. AA. (Havas). Kakor smo že poročali, je Nj. Vel. kralj Edvard VIII. zaradi dogodkov v Španiji sklenil, da ne pojde na francoski riviero. Vladar se še ni odločil, kje bo preživel počitnice. Kraljevska jadrnica »Victoria and Albert« je v pripravljenosti za primer, da bi Nj. Vel. kralj sklenil križariti po morju. Na sestanku s predsednikom francoske republike Lebrunom se je Nj. Vel kralj Edvard VIII. dolgo razgovarjal o dogodkih v Španiji in pri tej priliki sporočil svoj sklep, da ne pojde na francoski jug.

Anglija : Avstralija 2 : 2

Wimbledon, 28. julija. g. V finalu za Davisov pokal je v današnji prvi single igri uspelo Avstralcu Quistu poraziti Angleža Austina 6:4, 3:6, 7:5, 6:3. Odločila bo torej zadnja single igra med Crawfordom in Perryjem.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Vedro vreme po vsej državi z nekaj oblaki v dravski in v zapadnem delu savske banovine. Dežja ni bilo. Temperatura je v vsej državi visoka. Minimalna temperatura Mrzle Vodice 10, maksimalna Mostar 38 stopinj.

Zemunska vremenska napoved: Oblačnost se bo povečala v severozapadnih in severnih krajih, kjer so možne krajevne nevihte s plohami. V ostalih predelih vedro vreme. Na severozapadu bo temperatura nekoliko padla, v ostalih predelih pa se bo dvignila. Sonce vzhaja ob 4.20 in zahaja ob 19.08.

Dunajska vremenska napoved: Na zapadu nejasno, v ostalem negotovo vreme, najbrže soparno z možnostjo neviht.

Prizori ob ognju iz Olimpije

Narod je ob vsej poti skozi Jugoslavijo iskreno pozdravljal simbol miru

Sokolski starosta iz Topole Vladimir Jovanović je prižgal z baklo ogenj na žrtveniku pred zadužbino sv. Jurija na Oplencu

Beograd, 28. julija

Prenos olimpijske bakle skozi našo državo je doživel majhno nezgodo. Nemški listi že poročajo, da je bakla na poti od Niša do Kragujevca ugasnila, kar se pa k sreči ni zgodilo. V ostalem pa bi bila nemška tovarna, ki je bakle izdelala, kriva, če bi se bila kompromitirala cela stafeta. Dirkači Jugoslavije so namreč prejeli iz Nemčije gotovo število rdečih bakel, od katerih jih je bilo 25 razdeljenih Sokolom iz Paračina in Čuprije. Kake tri kilometre pred Paračinom pa je baklonosec opazil, da bakla izredno naglo dogoreva. Namesto v 10 minutah je dogorela v treh. Dirkač seveda v tako kratkem času ni mogel premeriti določene daljave, ker bi sicer menda dosegel svetovni rekord. In že je pretila nevarnost, da bo stafeta prekinjena. Ker je tudi druga bakla, katero so mu izročili, in takoj nato tudi tretja dogorevala enako hitro, je načelnik sokolske župe iz Kragujevca takoj odločil, da prenos bakle pospešijo kolesarji, da bo plamen vsake bakle ohranjen od kilometra do kilometra. Skozi Paračin so torej prenesli olimpijsko baklo neprimerno hitreje kakor skozi druga mesta. Ljudje, ki se jih je mnogo zbralo na ulicah, so se temu seveda čudili. A pred Kosovljaninovo pivovarno je znova grozila nevarnost, da bo olimpijski ogenj ugasnil, ker je dogorevala že poslednja rezervna bakla. Medtem pa so v pivovarni hitro napravili bakle iz deščic zabojev, ki so jih oblili s smolo in so tako ohranili olimpijski plamen, s katerim so pohiteli do dobrih bakel, ki so se od Paračina dalje zopet vrstile.

Na poti skozi vso Šumadijo je bilo razveseljivo opazovati, kako so hiteli k prenosu olimpijskega ognja ne samo meščani in vaščani, temveč tudi zavedni kmetje iz oddaljenih krajev. Tvorili so takorekoč vso pot gost špalir in z vseh lic je sijala ona blagost, s katero ves naš narod hrepeni po miru. Tisoči so se zbrali v srcu Šumadije, v Kragujevcu. Kosovska ulica je bila vse tja do spomenika viteškega kralja, ki so ga šele nedavno odkrili, v večernih urah tako zabasana, da je policija komaj vzdržala red. Reflektorji so osvetljevali spomenik in se uprli v donašalca bakle. Točno ob 1.25 je dirkač izročil baklo divizijskemu generalu Stojanoviću, ki je z njo prižgal ogenj na žrtveniku pred spomenikom. V jasno noč je gromko odjeknila častna salva, vojna muzika je tiho igrala olimpijsko himno. To je bil menda eden najveličastnejših trenutkov cele stafete skozi Jugoslavijo.

Proti Oplencu . . . Pri vasi Božurnji pod Topolo je baklo prevzela beograjska sokolska župa. Baklonosec je točno ob 1.47 prihitel pred zadužbino Sv. Jurija na Oplencu, ki se je svetlikala s svojo marmorno belino v jasni noči. Žrtvenik je stal pred cerkvijo in ko so z baklo prižgali ogenj, se je razsvetlilo pročelje cerkve, da je nudilo prekrasen prizor, ki so ga zlasti poživljale pestre narodne noše topolskih Sokolic. Protojerej Gužvić je blizu žrtvenika pomolil za dušo blagopokojnega Viteškega kralja. Topolski župan Marišić je nato prižgal svečo ob žrtveniku in se podal s tremi Sokoli v kripto, kjer je prižgal lučko ob grobu nepozabnega kralja. Dve minuti so pomolčali vsi navzoči . . . Nobenega govora ni bilo na Oplencu, s pobožnim molkom je bil najbolj pietetno počaščen spomin velikega kralja in njegovih slavnih prednikov.

Že se po malem javlja zora, že se svetlika obzorje, ko hitijo baklonosci s svojimi spremljevalci po beli cesti proti Beogradu. Iz prestolnice pa jim prvi hite nasproti novinarji in tovariši. Skozi šumadinska naselja se naglo pomika luč iz Olimpije. Ob vznožju Avale postajajo pričakovalci nestrpni, dokler ne uzrejo luči v daljavi: »Evo jih!« Razen donašalca bakle vzbujajo pozornost spremljevalci. Dva črna in oznojena sta že dve noči in ves dan spremljala baklo, brez počitka, brez jedi in pijače. Na kolesu ju je solnce ožgalo, toda ne užugalo. Le v posameznih krajih, kjer je bilo kaj postanka, sta užila malenkost in srknila hladilne vode, pa takoj nadaljevala pot. To sta oba znana beograjska biciklista Drljačić in Ilić. Pa še trije kolesarji so v spremstvu: fantje iz Kraljeva, ki so šli naproti kar do Olimpije in pojdejo vseskozi do Berlina kot častna straža simbola olimpijske igre. Pridružil se je tudi neki bolgarski biciklist.

Tempo proti Beogradu je zmeren. Ni treba hiteti, da ne prispejo prej, kakor je določeno. V prvih ulicah beograjskega predmestja pozdravljajo ljudje baklonošo, ženske mahljajo z rutami in mečejo cvetje na cesto. Naposled v mestu: na Slaviji je množica, ki ploska in vzklika. Toda ogromna večina se je zgrnila na Terazije. Tam je ob žrtveniku postavljena častna tribuna, na njej veliko število odličnikov s kraljevim odposlancem na čelu. Župan Ilić sprejme baklo in izpregovori v pozdrav: Jugoslovenska prestolnica, ki je bila vedno ponos jugoslovenskega naroda v njegovi orjaški, junaški, mučeniški borbi za svobodo in uedinjenje, želi takisto biti netilka naporov jugoslovenskega naroda, da z vsestranskim kulturnim napredkom doprinese k učvrščevanju svetovnega miru in k poletu civilizacije vsega človeštva . . .

Nato govori minister dr. Rogić. In že je dr. Svetislav Živković prižgal ob žrtveniku novo baklo in jo izročil novemu atletu. Glasba igra himno, olimpijska luč nadaljuje ob burnem pozdravljanju svojo pot proti severu.

V Novem Sadu je bila množica zbrana na Karadjordjevem igrišču. Ob 16.37 je prispela olimpijska bakla, ki jo je prevzel predsednik krajevnega olimpijskega odbora dr. Kosta Hadži ml. Njegov govor je bil slavospev mlademu kralju, ki se lahko ponaša z nacionalno omladino, vzgojeno v duhu olimpijske ideje. Sokolska muzika je odigrala državno himno in spet je krepka sokolska desnica prevzela baklo, da jo ponese preko Rumenke in Kisača v Subotico, od tam pa do Horgoša, kjer so nanjo čakali Madžari.

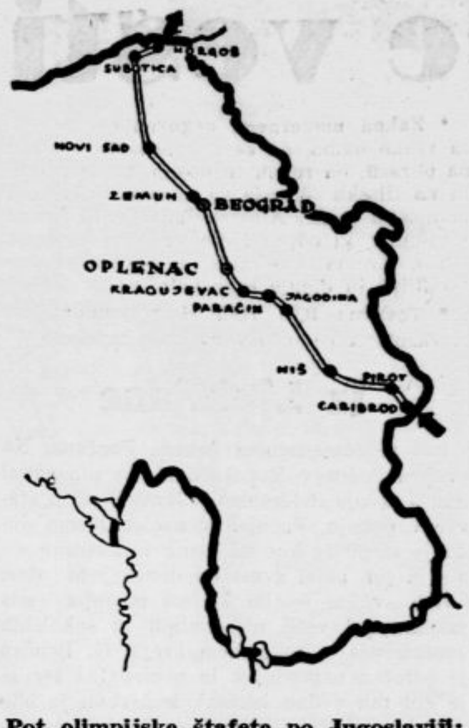

Pot olimpijske štafete po Jugoslaviji: od Caribroda do Horgoša

Na levi: Baklonoša hiti skozi Baljo nad Mladenovcem proti Beogradu
Na desni: Prevzem bakle pod Avalo

Mladost v preranem grobu

Množice Maribora so spremile ponesrečena akademika

Maribor, 28. julija.

Že od ranih dopoldanskih ur pa do pogreba so hiteli danes Mariborčani na pobreško pokopališče da počaste akademika Domicelja in Lettnerja v kapelici mestnega pokopališča. Neštetimariborčani so položili na obe krsti na stotine šopkov. Že davno pred uro pogreba se je zgrnila na mestnem pokopališču nepregledna množica. Pred prihodom duhovščine so prenesli obe krsti pred kapelico. Ob straneh so se razvrstili nogometaši ISSK Maribora, SK Rapida in gozdovnikov.

Točno ob 16.45 je prispelo 6 duhovnikov s stolnim župnikom kanonikom Umkom in župnikom Landergottom na čelu. Po žalnih molitvah so pevci pekovskega zbora zapeli žalostinko »Človek, glej«, nakar se je razvrstil žalni sprevod proti grobnici družine Domiceljeve, na levi strani pokopališča. V sprevodu so korakali in tudi nesli obe krsti sportniki ISSK Maribora in SK Rapida v dresih in gozdovniki. Bilo je okrog 120 vencev in na stotine šopkov. Pred grobnico Domiceljevih se je poslovil od obeh žrtev podpredsednik ISSK Maribora magistratni direktor Rodošek, nato podpredsednik SK Rapida odvetnik dr. Brandstätter in naposled, v imenu jugoslovenskih gozdovnikov z ganljivim govorom njihov mariborski načelnik g. Klojčnik. Savo Domicelj je bil član »Maribora«, Lettner pa »Rapida« in oba skupaj člana mariborskih gozdovnikov. V zadnje slovo so še pevci zapeli žalostinko, nakar so obe krsti spustili v skupni grob, kjer bosta Savo in Egon počivala poleg pokojnega Domicljevega očeta. Žalosten je bil pogled na globoko užaloščene svojce obeh mladih žrtev naših planin.

Tragična smrt edinca v Splitu

Iz Splita je prispela vest, da se je tam smrtno ponesrečil Ladislav *Ukmar*, dijak III. meščanske šole na Prulah v Ljubljani. Njegov oče železničar Anton Ukmar in mati Marija, oba iz Primorja, prebivata v mestni hiši na Vodovodni cesti. Usodno sporočilo o smrti ljubljenega edinca ju je zadelo najbridkeje. Ladislava so začasno pokopali v Splitu.

Ganljiv pogreb Borisa Tomažiča

Ljubljana, 28. julija.

Od mrtvašnice Leonišča na Stari poti proti Sv. križu se je včeraj ob 18. pomikal lep veličasten pogreb, kakršnega Ljubljana že dolgo ni doživela. Z njim je množica občinstva spremljala na poslednji poti še ne 16-letnega Borisa Tomažiča, ki se je v petek ponoči z avtomobilom ponesrečil na cesti med Trzinom in Črnučami. Ogromna udeležba ljudi, ki so simpatičnemu mladeniču in dobremu dijaku, edinemu sinu ugledne nacionalne rodbine izkazali poslednjo čast, je zgovorno izpričala kako globokega sočutja naše javnosti je bila deležna njegova nenadna tragična smrt.

Sentpetrski župnik Petrič je ob asistenci ostale duhovščine blagoslovil krsto in opravil prve žalne molitve, nato pa so bronasto krsto prenesli v pogrebni voz, v katerega so bili vpreženi trije pari vrancev. Za križem in žalno zastavo so stopali nosilci vencev mestnega Pogrebnega zavoda, nato pa nameščenci tvrdke »Oleum« in četa sokolskega naraščaja s starosto Ljubljanskega Sokola Kajzeljem, ki mu je bil tudi pokojni Boris zgleden delaven naraščajnik. Sledil je voz s šopki in venci, ki jih je bilo nad 40, za vozom s krsto so stopali globoko užaloščeni starši in sorodniki, za njimi pa veliko število članov »Soče«, s predsednikom bivšim banom in županom dr. Pucem na čelu. Sprevod, v katerem so bili poleg ostalega ljubljanskega občinstva častno zastopani tudi Borisovi šolski tovariši, je obakraj ceste vso pot spremljala tudi množica občinstva v strnjenem špalirju. Za »Jutro« in ministra dr. Kramerja je pogrebu prisostvoval tudi glavni urednik Stanko Virant. Na pokopališču so krsto začasno položili v grobnico rodbine Derganc—Miklavc, Borisu Tomažiču ohranimo lep spomin, nesrečnim svojcem naše iskreno sožalje

Radost peric
Pelikan
TERPENTINOVO MILO

Slovenke perejo z najbolj trdo vodo v državi. Zato rabijo naše gospodinje posebno milo,

Pelikan terpentinovo milo, posebno za pranje v trdi vodi

Iz Ljubljane v Pariz, iz Pariza v Ameriko

Mojster Vlček pripoveduje o svoji umetniški poti

Ljubljana, 28. julija

Baletni mojster pariškega gledališča du Chatelet g. Vaclav *Vlček*, ki ga ima naša umetnost ljubeča publika gotovo še v spominu kot ustvaritelja baleta ljubljanske opere, je bil te dni mimogrede v Ljubljani gost Wisiakove družine. Mojster Vlček me je presenetil s svojo svežo mladostjo, zdelo se mi je, da je mlajši kakor je bil pred dvema letoma, ko se je tudi vrnil iz Pariza v Ljubljano. Sicer pa je to pot prišel naravnost s francoske riviere, kjer je bil na oddihu.

V gledališču Chatelet je bil baletni mojster 4 leta. Zadnji dve leti pa je bil angažiran v gledališču De la Porte Saint Martin v Parizu. Tu se je seznanil s skladatelji Leharjem, Kalmanom in Yvainom. Sodeloval je s slavno Mistinguetto, ki je stara že 66 let, pa ima še vedno neverjetno uspehe kot plesalka in ima okoli 20 milijonov frankov premoženja. Z uspehom je Vlček lani gostoval v Lyonu in je dobil povabilo za angažma v Le Havreu, ki ga je pa moral odkloniti, ker je bil že angažiran v Parizu.

Posebno laskavo povabilo je dobil za prihodnjo sezono. Ravnateljstvo Velike opere ga je angažiralo za vprizoritev in naštudiranje slovanskih plesov Dvořakovih. Od uspeha v Veliki operi zavisi v dobri meri Vlčkova umetniška pot v bodočnost.

Veselo novico mi je tudi povedal, da bo kmalu za njim v Pariz prišla naša plesna umetnica *Lidija Wisiakova*, ki je bila več let njegova partnerica, pa je morala prekiniti svojo umetniško kariero, ker jo je neka plesalka pri skušnji v Parizu sunila v koleno in so bile posledice take, da ni mogla več plesati. Gdč. Lidija Wisiakova se je zdaj odločila za operacijo. Upamo, da bo šlo vse po sreči in da bo že prihodnje leto z Vlčkom spet nadaljevala svojo že z velikimi uspehi zaznamovano umetniško pot.

Vlčkov baletni zbor v Parizu šteje 50 plesalk in 24 otrok, s katerimi je ves dan zaposlen. K rednim nastopom se pridružijo še gostovanja. Gostoval je tudi v Barceloni, kjer se je seznail s slavno plesalko Ariano Otero.

Zaimivo je, je rekel, da imajo največji uspeh v Parizu ruski plesalci. Neprekosljiva ruska umetnika v plesu sta Semenova in Meserer, katerega doslej v popolnosti plesne tehnike ni še nihče v Evropi dosegel. Z uspehom je gostoval lani v Parizu tudi nemški balet »Jooss: z glavnim plesalcem Hansom Zulligom in plesalko de Mosa. V Veliki operi pleše Sergej Lifar, čigar baletna skupina je vodilna v Parizu, in bo prihodnjo sezono gostoval v Hollywoodu. Plesal bo z masko Nižinskega, ki je zblaznel.

Ob tej priliki naj povem, da je tudi Vlčkov cilj Amerika in da se prav za prav pripravlja za odhod čez lužo, kamor ga je že povabil znani češki skladatelj Rudolf Frimi, ki prebiva zdaj v Newyorku. Vlček še ni pozabil slovenščine, tu pa tam smo si seveda le pomagali s francoščino, pa tudi Ljubljane ni pozabil. Rad pride, če ni mogoče drugače, pa vsaj mimogrede, v mestece, kjer se je začela njegova kariera. Zdaj je sloveč in priznan v kulturnem središču Evrope. — *nek*

Zvečer pred žehto pa namakajte z
Radost peric

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnino

Pod zelenim Marjanom

Sprehodi po Splitu, ko je sezona na višku

»Ča je pusta Londra
kontra Splitu gradu . . .«

Gospod urednik! Evo mojega glasu iz dalmatinske metropole, Dioklecianovega Splita. Zamikal me je njegov ritem, pa sem se mimogrede ustavil pod Peristilom, prizoriščem ljute pravde med pokojnim donom Bulićem in kiparjem Meštrovićem zaradi ekspresivnega lika Grguja Ninskega. V tem prostoru — med katedralo in hišami ozkih uličic — gostuje te dni Zagrebška filharmonija pod koncertnim vodstvom Matačića, Gotovca in Jozefovića. Velikomestno, kaj? Plamenice na stebrih gorijo kakor kristjani v Neronovem Rimu, od podija navzgor pa vre božanstvena glasba Čajkovskega, Wagnerja in klasičnih mojstrov. Da, Split ima svojo atrakcijo. Ča bi pusta Londra . . .

Podnevi je vroče, pa kaj bi govoril o tem, ko vem, da tudi Ljubljane ne hladi mraz nordijskih fjordov! Sladoled — tukaj mu pravijo zmrzlina — gre sijajno v denar. Da ustrežejo različnim željam »sorbetarjev«, ga prodajajo splitski sladoledarji v treh cenah — po 1, 2 in 3 Din. Kajti sladoled in morska voda, to sta zdaj vodilni gesli domačinov in tujcev. Slednjih je precej, videl sem tudi, da umejo iz njih navzočnosti nekateri obrtniki dobro kovati glavnico.

Sprehajajočemu se po mestu v opoldanskih urah, me je neki »menu« s svojo 12-dinarsko ceno zvabil v restavracijo. Hotelo se mi je nekaj toplega v želodcu, zakaj Ljubljančan ne more živeti od solnčnih muh. Prinesli so mi juho s par kosmiči testenine (v Splitu po 2.50 do 3.50 Din kg), pečenko z dvema prikuhama (stročjim fižolom in krompirjem) in sladico. Pečenko sem debelo pogledal, kajti šele med jedjo sem opazil, da sta to prav za prav dve nedolžni koščici ne vem katerega vrabčka v telečji koži. »Sladica« je bila na štiri koščke zrezano kislo jabolko z vodno polivko. Po tem opulentnem obedu sem vsekako moral ugotoviti, da sem bolj lačen kakor prej (kar se mi v Ljubljani ne primeri). In sem jo mahnil še v buffet, kjer sem se za malenkosten denarni pridatek dobro okrepčal. Naj povem popotnim na uho, da točijo v restavracijah vino po 10 Din, v krčmi ga dobiš po 6, »pod vejo« pa že kar po 4 Din. Če dostavim še, da sem videl v ribji tržnici skuše po 10 in sardine po 6 Din, zaključujem s tem poročilo o splitskem jedilnem listu in njegovih cenah.

Živahnost v pristanišču ni tolikšna kakor pred petimi ali desetimi leti, vendar promet ne zastaja. Teče, teče — kakor kri po dalmatinskih žilah. Letoviščarjev mrgoli. V hotelih imajo zdaj menda dovolj prostora in udobnosti, katere bo še več, ko bo dograjen in izročen prometu veliki hotel »Ambasador«, nova zgradba pri stopnjiščnem vhodu na Račićevo šetališče. Ker sem že pri tujskem prometu, naj ne zabim omeniti, da sem videl največ češke znamke. Čehi romajo zdaj v celih ekspedicijah na Jadran. Čedok, praška potovalna pisarna, (ki jo bodo, kakor sem čital v praških listih, še letos ukinili ter nadomestili z drugo ustanovo), prireja tedenske ekskurzije v Split in na Sušak. Kadar vidiš na vlakih listek z natiskom »Čedok«, ne stopi vanj, tam ni mesta zate! Na nabrežju poleg »Gusarja« sem videl tudi hidroplan češke državne avijacije Ok-Bah. Zvedavo so tiščala vanj ljudska zijala.

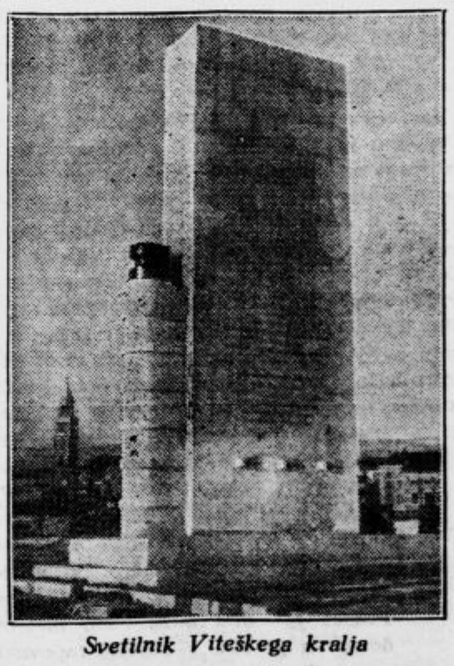

Svetilnik Viteškega kralja

Na Marjanu žagajo skržati svojo neutrudljivo poletno pesem. Ta hrib s kamenitim stopnjiščem in zelenim temenom je rajski kras Splita. In s kakšno pieteto ga čuvajo! Povsod te napisi opozarjajo, da ne smeš stopiti s potov na stezice med skale. Ko bi le z enako vestnostjo pazili na šetalce, da ne bi metali po gozdu papirnih ostankov in razbitnih steklenic za dojenčke iz Jene . . .

Na vrhu Marjana ne kraljuje več Luka Botić, mladostno delo Ivana Meštrovića. Kakor plamen je siknila čez njega vremenska hišica meteorološke opazovalnice. Zraven stoji akvarij, ki ga je vredno videti. Obhodiš Marjan, pa vidiš srce Dalmacije od vseh strani. Na vzhodu straži Mosor, proti severozapadu se vleče Kozjak. Kašteli se vrstijo kakor jagode v nizu od Solina proti Trogiru. Ta naravna lepota krajev tod okoli je pravi blagoslov za pasivno. Dalmacijo, ki bi morala poginiti brez tujskega prometa.

Človek, ki je takorekoč stalen letni gost v Splitu, pogreši, zlasti če prihaja iz Slovenije (Ljubljane) troje mož, ki so blizu tudi naši zemlji: dona Bulića zaslužnega starinoslovca, enega najzvestejših obiskovalcev Rogaške Slatine, ki ga je pobrala smrt pred leti v Zagrebu na kliniki, kiparja Svetoslava Peruzzija, profesorja na splitski Obrtni šoli, ki ga je pred mesecem dni nepričakovano zadela kap in Huga Marjanovića, ki je odšel na stražo Jadrana v megleno Ljubljano. Kako veselo je bilo časih v njihovi družbi — a ne le veselo, tudi poučno je bilo! Don Bulić je razkazoval svoje solinske razvaline tako dolgo, da so se gledalci užejali. Naravno se je takšna pot zaključila s prigrizkom v njegovem Tusculu. Arheološki muzej v Splitu vodi zdaj dr. Abramič, ki ima tudi zveze s slovensko zemljo (izkopine v Ptuju). Ne Bulića ne Peruzzija ni več. V oblakih dima je rad Svetoslav sanjaril, kako se bo skoro preselil domov. Res se je preselil — za vedno. Ena se njemu je želja spolnila — blizu Ljubljane mu truplo leži.

V Splitu se malo gradi, čeprav imajo cement doma. Lep, arhitektonsko čeden in ličen je svetilnik kralja Aleksandra. Stoji na obali, kjer so položili rakev s kraljem po povratku iz Marseillea na domačo skalo. Tu je stopil Aleksander I. še kot regent na dalmatinska tla, tu je dal drugič splitski omladini izročilo, naj čuva svoje in ostane zvesta očetnjavi. In tod se je še iz mrtve rakve razlegel klic: Čuvajte Jugoslavijo.

Z vsem bi se tujec v Splitu zadovoljil, ko bi le bila postaja nekoliko večja. Zgradba je bila sezidana v času, ko je tekla železnica samo do Knina, kjer je bil »konec sveta«. Danes poslopje prav gotovo ne zadošča potrebam časa. Morali bi ga razširiti in dvigniti. Nerazumljivo je, kako zavzema kolodvorska restavracija toliko prostora, dočim je postaja kakor stisnjen kurnik. Garderoba je majhna, čakalnice tesne. Ko pride človek s širine morja sem, kar ne more odoleti tej tesnini, ki ne dela železnici ne Splitu in njegovemu tujskemu prometu uslug ne dobre reklame.

O politiki ne bom govoril. Naj opravijo z njo in s svojimi »majstori s mora« Dalmatinci sami To je njihova domača zadeva, v kolikor ne sega čez zunanji okvir. Tartaglia in Tresić-Pavičić! Čudna preobrazba v tako kratki dobi! Zapisati pa velja, da stoji »Novo doba« čvrsto na braniku jugoslovenske misli in da so najglasnejši v Splitu prodajalci Mačkovega »Hrvatskega dnevnika« s čepicami v barvah hrvatske trobojke. Ali je tudi to uspeh »majstorov s mora«, o tem bo rekla zadnjo besedo bodočnost. S. K.

Domače vesti

• **Švedi se zanimajo za naš Jadran.** Stjepan Dragomanović, ravnatelj Putnika v Zagrebu je nedavno bival dalje časa v Stockholmu, kjer mu je uspelo organizirati urad za odpravljanje švedskih turistov v Jugoslavijo. Švedski turisti bodo zlasti na jesen naši gostje. G. Dragomanović je v Stockholmu vsekakor dosegel lep uspeh. Dva tedna so veliki švedski listi prinašali intervjuve z njim in z opisi naših krajev. Zanimanje med potovanja željnimi Švedi je takoj poraslo in nekateri so se že odpravili v Jugoslavijo, večje število pa je prijavljenih za jesensko sezono.

• **Slavje Rusinov v Jugoslaviji.** Dne 9. avgusta bodo v Kucuri v Vojvodini velike svečanosti jugoslovenskih Rusinov. Ob tej priliki bo blagoslovljena zastava, ki jo poklonijo mlada pokolenja Rusinov iz Karpatske Rusije bratom v Kucuri. V našo državo prispe okrog 20 mladih intelektualcev iz Užhoroda in drugih mest Podkarpatske Rusije pod vodstvom novinarja in književnika Nikolaja Hornjaka, ki je zadnje dni proučeval našo državo. Rusini iz Karpatske Rusije bodo priredili tudi koncert svojih narodnih pesmi v Novem Sadu.

• **Novi Sad za učiteljske goste.** Za XVI. glavno skupščino JUU od 3. do 5. avgusta imajo člani pripravljalnih odborov obilo dela. Iz dunavske banovine, ki ima največ učiteljstva, pa iz vseh ostalih banovin je prijavljenih več tisoč posetnikov. Zato je stanovanjski odbor rezeriral vse hotele in penzionate pa tudi prenočišča pri zasebnikih. Izleti bodo v Kamenico in v Beočin z ladjo, v tvornico seruma »Kamendin«, v tvornico konzerv »Kulpin« (last g. Djoke Djundjerskega) in na vzorno gospodarstvo g. Forgača. Izleti z avtomobili bodo v Sremske Karlovce z ogledom patrijaršije, gimnazije, v Stražilovem pa grob Branka Radičevića itd. Za vse udeležence bo na podlagi izletnih legitimacij dovoljen popust v vseh zravilnih kopališčih Vojvodine in v novosadskem javnem kopališču. Izletniški odbor bo priredil po željah skupščinarjev še več cenenih skupnih izletov bodisi z vlakom, avtobusi ali pa ladjami v razne kraje dunavske banovine; če bo dovolj prijavljenih tudi v Beograd in na Oplenac. Železniške ugodnosti veljajo od 30. t. m. do 9. avgusta.

• **Jugoslovenski pionir z Nove Zelandije.** V Beograd je prispel lija Mandić, doma iz Like, tvorničar konzerv v Aucklandu na Novi Zelandiji. Pred 30 leti se je izselil kot navaden delavec. Z delom v južni Afriki in Avstraliji si je pridobil nekaj premoženja, naposled pa je obogatel na Novi Zelandiji. Tu je osnoval delniško družbo s kapitalom 20.000 funtov šterlingov, ki hoče pospeševati trgovino med Jugoslavijo in Novo Zelandijo. Mandić je prepričan, da je tem zvezam zagotovljena velika bodočnost. Orehi, slive, les, tobak, cement, marmor in drugo se bo odlično prodajalo na Novi Zelandiji.

• **Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj Ant. Rud. Legata** je vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 10. do 12. dopoldne v šolski pisarni, Vrazova ulica 4, Maribor. Lastni dijaški internat. Šolski program se dobi brezplačno.

• **14 dni po poroki je pobegnila z ljubimcem.** V Beogradu se je pred 16 dnevi poročila 16-letna Marica Dabjoš z mladim avtomehanikom Dušanom Svetlico iz Beograda. Ljubezen je bila velika, priprave za svadbo izdatne, cel mesec so šivali in kupovali. Natanko 14 dni po poroki, preteklo nedeljo, pa je ljubka Marica izginila. Kmalu se je izvedelo, da je pobegnila s svojim ljubimcem; s seboj je odnesla doto 15.000 Din.

• **Istran si je v morju zlomil tilnik.** V Bačvicah pri Splitu se je šel kopat 30-letni Roko Šegota, kuhar vagon-restavranta doma iz Istre, a nastanjen v Zagrebu. Pognal se je z glavo v morje, ki pa je tam zelo plitko, in si je zlomil tilnik. Truplo so prepeljali v bolniško mrtvašnico in ga včeraj popoldne pokopali.

• **Ubil je očeta, ki je strahoval družino.** V Stari Pazovi je kmečki gospodar Jan Klaček slovel po svojem premoženju, pa tudi po svoji silni grobosti, ki jo je posebno bridko občutilo njegovih sedem otrok. Zlasti je vse bežalo pred njim, kadar je bil pijan. Tudi v ponedeljek zjutraj se je stari Jan vrnil divji domov. Spopadel se je z 20-letnim sinom Janom, ki je branil mater pred udarci. Z motiko je sin lopnil očeta po glavi, da se je na mestu sesedel in izdihnil.

MODEREN NAČIN PRANJA JE PRANJE S PRALNIM PRAŠKOM

PERION

UPORABLJAJTE GA IN VAŠE PERILO BO HITRO IN LEPO OPRANO.

• **Zakon modernega negovanja lepote** je za vsako damo, da se reši nevšečnih dlačic na obrazu, na rokah in nogah, pod pazduho in na tilniku — toda ne z ostro britvijo. V ta namen je dr. Albersheim ustvaril kremo »Dulmin«, ki odpravi dlačice hitro in zanesljivo. Krema »Dulmin« je popolnoma neškodljiva in deluje brez bolečin.

• **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— **Šestdesetletnica Janeza Benčana.** Na svojem domu v Rožni dolini bo praznoval danes svojo 60-letnico g. Janez Benčan, stavec v pokoju. Vzgojen v nacionalnemu dudu je stopil že kot mladenič v sokolske vrste in jim ostal zvest do današnjega dne. Kljub svojim šestim križem nastopa naš jubilant pri vseh nacionalnih in sokolskih svečanostih v sokolskem kroju. G. Benčan je odločen naprednjak in nacionalist ter se je kot tak vedno izkazal, kadarkoli je bilo potrebno javno izpričati svoje jugoslovenprepričanje. V svoji stroki je deloval nad 40 let in so mu njegovi prijatelji ob tem jubileju priredili časten večer. Danes uživa naš jubilant svoj pokoj ob strani svoje soproge Vekoslave, ki je prav tako vneta nacionalna delavka in članica viškega Sokola. Še mnogo zdravih let!

u— **Železniški upokojenci,** člani bolniške blagajne drž. prometnega osobja, naj se zglasijo vsak pri svoji edinici, kjer se nahajajo v staležu, da prejmejo nadaljnja navodila. Vsak naj prinese s seboj članski list bolniškega fonda in izjavo naslednje vsebine: »Podpisani izjavljam, da moja žena nima nad 1000 Din mesečnih dohodkov iz premoženja ali zaslužka«. Za one ki so v staležu postaje Ljubljana glavni kolodvor, je termin od 12. do 24. avgusta 1936.

u— **Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«)** sporoča potujočemu občinstvu, da bo avgusta meseca njena centralna biljetarnica v Ljubljani v Gajevi ulici ob nedeljah in praznikih zaprta.

u— **Ogromen naval na bolnišnico.** V sprejemnem uradu splošne bolnišnice imajo zadnje dni izredno velik promet. Tako so včeraj sprejeli nič manj kakor 127 novih pacientov, kar je za naše male razmere vsekakor nezaslišana številka. Posebej pade v oči dejstvo, da je med reflektanti za prostor v ljubljanski bolnišnici veliko število ljudi iz nekdanje Štajerske. Nikakor ni prav, da celo zdravniki po raznih krajih bivše mariborske oblasti svetujejo bolnikom, naj gredo v ljubljansko bolnišnico, ko je vendar znano, kako so vsi oddelki prenapolnjeni, in ne more biti dvoma, da bi mogle velik odstotek bolezenskih primerov z enakim uspehom zdraviti bolnišnice v Mariboru, Celju, Slovenjgradcu in drugod. — Med drugimi bolniki so včeraj na kirurškem oddelku sprejeli tudi 60-letno profesorjevo vdovo Franjo Hoferjevo, ki je v Gozdu pri Kranjski gori na počitnicah, pa je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo roko. Iz Višnje gore pa so pripeljali v bolnišnico posestnika Josipa Šušteršiča, ki je pomagal na novi cesti Višnja gora—Peščenik postavljati leseno ogrodje, pa se je tramovje podrlo in se zrušilo nanj. Šušteršiča so v Ljubljano pripeljali s počeno lobanjo in možganskim pretresom.

u— **Na morje, na morje!** Že v 6 urah smo na obalah našega morja, na Sušaku. Novi avtobus, ki je izvrstno konstruiran in ki vozi zelo mirno, brez tresljajev, vas za izredno nizko ceno 125 Din, pripelje na Sušak in nazaj. Vozi dnevno izpred hotela Miklič v Ljubljani ob pol 7. zjutraj, ob 12. pa je že na Sušaku. Med vožnjo spoznavajo potniki lep kos naše zemlje, ki je divna in vredna, da jo vsakdo spozna. Prodaja voznih listkov in vse informacije se dobijo pri biljetarnici Putnika v hotelu Metropol. Telefon 33-84, na Sušaku pa pri Aeroputu.

Pri lenivosti črevesja,

črevesnem katarju, obolenju danke, odstrani naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica zapeko dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da uporaba

FRANZ-JOSEFOVE

vode odlično regulira funkcije črevesja.

Ogl. reg. S. br. 15485/35

OBIŠČITE od 1. do 9. avgusta 1936.

JUBILEJNI **5. mariborski teden**

POD POKROVITELJSTVOM NJ. KR. VIS. KRALJEVIČA ANDREJA

(50% popusta na železnicah od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija · Tekstil · Obrt · Trgovina · Kmetijska razstava - Pokušnja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadralno in motorno letalstvo - Protiplinska obramba · Filatelistična razstava in borza znamk - Zgodovina - Umetnost · Socialno skrbstvo - Tujski promet - Žena v obrti - Modna revija · Akvaristična - Kuncerejska razstava · Golobarska razstava - Kongresi · Koncerti - Sport · Veseličnl park na razstavišču.

Mariborski otok,
najlepše kopališče v Jugoslaviji...
Zeleno, romantično Pohorje...
Gostoljubni, lepi Maribor...

VAS VABIJO!

u— **Vrnitev počitniških kolonij mestne občine.** Počitniška kolonija v Mednem se vrne jutri, v četrtek ob 16. na glavni kolodvor. Istotako se jutri vrne počitniška kolonija mestne občine, ki je bivala ob morju pri Sv. Jakobu-Šiljevici. Prispela bo ob pol 21. Starši otrok iz obeh kolonij naj pridejo na glavni kolodvor.

u— **Avtomobili, motocikli, kolesa podirajo ljudi.** Na kirurški oddelek so pripeljali delavca Josipa Kužnarja iz Hotovelj, ki ga je na križišču Bleiweisove in Gosposvelske ceste podrl neki motociklist. Kužnar je padel tako nesrečno, da je omahnil na krmilo motocikla in ga je motociklist vlekel še kakih 20 m s seboj. Dobil je precej hude nerodne poškodbe. Iz Štude pri Domžalah pa je morala v bolnišnico 18-letna delavka Ivana Cedilnikova, ki je v Hrastju pri Mengšu zadel vanjo neznan biciklist in jo poškodoval na levi rami.

KINO IDEAL

Danes prekrasni velefilm

CIGANSKA RAPSODIJA

Charles Boyer, Loretta Young

Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri

u— **Velik vlom na Bleiweisovi cesti.** V nedeljo je družba neznanih vlomilcev obiskala stanovanje ge. Helene Šemetove na Bleiweisovi cesti št. 4, ko so bili vsi domači na nedeljskem izletu. V predalu so pobrali okrog 5400 Din gotovine, prav tako pa so odnesli tudi srebrno kaseto z raznimi zlatimi verižicami, brošami in drugimi dragocenostmi. Mimogrede so vzeli s seboj še celo garnituro ženske obleke, perila in toaletnih predmetov. Pred odhodom so vdrli v zaklenjeni sobi podnajemnikov dr. Skubica in Hansa Hönigmanna, kjer so pobrali več kompletnih oblek in nekaj drugih vrednosti. Tatovi so prišli in odšli iz hiše, ne da bi jih bil kdo opazil, škoda pa znaša v celoti več ko 10.000 Din.

u— **Vlomilec je obiskal šolo na Ledini.** V nedeljo ponoči se je neznan vlomilec vtihotapil v pisarno upravitelja šole na Ledini. V pisarno je vdrl tako, da je na vratih izrezal večjo odprtino, v sobi sami pa je v iskanju za denarjem vse premetal. V predalu je našel okrog 1000 Din, ki so bili deloma last šole, deloma pa upravitelja. Policija je storilcu že na sledi. Iste noči je vlomilec obiskal tudi delavnico mehaniškega mojstra Franca Kristana na Tyrševi cesti, odkoder je odnesel več delov raznih koles, gumijastih plaščev in drugih predmetov v vrednosti nad 1000 Din.

Iz Celja

e— **Kopalna obleka, v kateri ni mogoče utoniti.** Gosp. Vilko Veldamon v Petrinji je izumil kopalno obleko za moške in ženske, ki onemogoča utopljenje. Izum ima ime »Ufa« in je jugoslovenski patent št. 46 z dne 1. julija 1936. Obleka je izdelana iz najfinejšega, impregniranega klota, na sprednjem delu hlačk je cevka, skozi katero se napolni sprednji del hlačk z zrakom. Izum so predvajali v ponedeljek popoldne v Celju pri prvem železniškem mostu, jutri od 12. do 16. pa ga bodo predvajali v moškem kopališču.

e— **Stavka** pri regulaciji Savinje v Tremerju traja dalje. Včeraj so se pričela pogajanja med podjetjem in stavkujočim delavstvom.

e— **Avtomobil ga je podrl na tla.** Na cesti med Sevnico in Bregom je neki osebni avtomobil v nedeljo podrl 23-letnega slikarskega pomočnika Franca Popilarja iz Zavodne pri Celju na tla in mu zlomil desno roko. Popilar se zdravi v celjski bolnišnici.

e— **Z motiko po glavi.** V ponedeljek je neki deček udaril petletno mesarjevo hčerko Mileno Brišnikovo, stanujočo na Cesti na grad, z motiko po glavi. Močno poškodovano deklico so prepeljali v bolnišnico.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 komedija »Ženin v nepriliki« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— **Za spomenik kralja Uedinitelja v Mariboru** so med drugimi prispevali: »Unio« d. z o. z. Maribor 2.000, tvornica Zlatorog 1.000, dr. Jančič Ivan 1.000, Zdravilišče Dobrna 525, Supanz Thea 250 in dr. Bergoč Josip 200 Din.

a— **Umetnost na V. mariborskem tednu.** Mirno lahko trdimo, da bo letošnji jubilejni mariborski teden po uspehu presegal vse dosedanje. Da bo na tej tradicionalni prireditvi prikazano gospodarsko in kulturno življenje Maribora, bodo poskrbele številne razstave. Zanimiva bo vsekakor razstava umetnosti, to je spominska razstava Gvajčevih slik in razstava slik na steklo in keramiko. Prikazano bo nad 80 krasnih slik. Med njimi bodo prelepi motivi iz Goriške, z Doberdobskega polja, iz Koroške, Logarske doline in Robanovega kota. Zelo zanimivi bodo tudi motivi iz mariborske okolice. S to razstavo se bo Maribor dostojno poklonil spominu slovenskega umetnika Gvajca. To poučno razstavo, ki bo velikega zgodovinskega pomena, pripravlja naš arhivar in zgodovinar profesor Baš. Obe razstavi bosta odprti od 1. do 9. avgusta na V. mariborskem tednu. Obiskovalci se lahko poslužijo polovičnega popusta na naših železnicah v času od 30. t. m. do 11. avgusta.

a— **Trigtavanskim staredinam!** Pred nekaj dnevi ste prejeli društvene položnice v svrho nakazila II. obroka društvene članarine v znesku 22 Din, torej za II. tromesečje (sporočam po tem potu, ker je uporaba obveznih štampiljk na položnicah nedopustna). Vljudno prosim prijaznega odziva. — Blagajnik.

a— **Da se prepreči pijančevanje** in izgredi vojaških nabornikov ob priliki rednih naborov, odreja predstojništvo mestne policije v Mariboru, da se v dnevih od 4. do 14. avgusta 1936. vojaškim obveznikom v Mariboru ne smejo točiti in prodajati alkoholne pijače. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali z denarno kaznino od 10 do 500 Din.

a— **Ljudje padajo s streh.** Družovič Ana, žena čevljarja iz Maribora, je padla s strehe tako nesrečno, da si je pri tem poškodovala hrbtenico. S podstrešja pa je strmoglavil 16letni pekovski vajenec Kralj Anton iz Maribora in si pri tem strl levo nogo. Oba so prepeljali v bolnišnico.

a— **Pod avtom.** Na Aleksandrovi cesti je povozil včeraj neki avto 14letnega sina delavke Plavčaka Franca iz Pobrežja. Povoženega so s precejšnjimi poškodbami na levi roki in levi nogi odpeljali v mariborsko bolnišnico.

a— **Obstrelil se je** 25letni lovski čuvaj Fric Rajko iz Košakov. Po nesrečnem naključju se je pušla sprožila in ga poškodovala. Prepeljali so ga v bolnišnico.

a— **Na pokopališču je hotel umreti.** Včeraj dopoldne so našli na tezenskem evangeljskem pokopališču 21letnega kovaškega pomočnika Franca Zavca iz Tezna, ki je bil izpil večjo količino octove kisline v samomorilnem namenu. Odpremili so ga v bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Dejal je, da je hotel v smrt, češ da so ga njegovi tovariši preveč dražili.

„Sanoped" potenje nog, ne zatre temveč le omeji, nepotnoma pa odstrani slab duh po potu

Smrt je nastopila naglo

zelo pogosto, če so bolniki zanemarili visok pritisk krvi ali poapnenje žil.

Kopališče LIPIK

Vas bo rešilo!

a— **Smrt na glavnem kolodvoru.** Včeraj zjutraj so prepeljali iz Ruš v Maribor v bolnišnico 4letnega sinčka uradnika državnih železnic Vladimirja Zernca. Deček pa je že na glavnem kolodvoru izdihnil.

a— **Naplavljeno žensko truplo.** Drava je naplavila pri Janževem vrhu v Podvelki truplo neznane ženske. Identitete dosedaj še niso mogli ugotoviti. Utopljenka je stara 25 do 30 let in ni na njej nobenih znakov poškodbe. Pokopali so jo v Breznem.

a— **Atentat na vlak.** V bližini vasi Dobrenje med postajama Dravograd—Guštanj si je izbral vlak za svoj objekt bombardiranja neki fant, ki je vrgel težek kamen v brzeči vlak. Kamen je razbil šipo in padel v vagon tretjega razreda. Ranjen ni bil nihče. Orožniki so se za »atentatorjac zanimali in ga tudi izsledili v 17 letnem posestniškem sinu, ki bo svoje dejanje razjasnil pred sodniki.

a— **Košajnc II. obsojen.** Zloglasni vlomilec in tat 29letni mizarski pomočnik Franc Pešec, nazvan Košajnc II, ki je bil obtožen radi 20 vlomnih tatvin v Mariboru in okolici, se je moral včeraj zagovarjati pred tukajšnjim malim kazenskim senatom ter je bil obsojen na 2 leti robije, na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 3 let ter na izgon iz Maribora in okolice.

a— **Ogenj.** Ani Černejevi iz Frama je upepelil ogenj gospodarsko poslopje s hlevi vred, tako da trpi okoli 25.000 Din škode. Černejeva je bila zavarovana.

Fini bukovi PARKETI

se ugodno dobe v tovarni

Remec & Co, Kamnik

Iz Laškega

l— **Dobra sezona.** Kljub temu, da je bil obrat v Radio-Thermi zaradi zajetja novih vrelcev nekoliko oviran (zajetje je sedaj dovršeno), izkazuje tujski promet porast nasproti lanskemu. Trenutno je na letovanju v Laškem 203 posetnikov in 35 članov bolniških blagajn, skupaj tedaj 238 oseb. Med odličnimi gosti je madžarski senatni predsednik Nikolaj pl. Kalay, inšpektor notr. ministrstva Ivo Mogurović, geodetski major in slikar Uhlik in drugi. Uprava kopališča prireja vsako nedeljo koncerte, pri katerih se mlado in staro kljub vročini pridno zasuče v dokaz, da so radioaktivni vrelci ozdravili ude podagre, ishiasa, revme in drugih neprijetnosti.

l— **Prvi šahovski turnir v Laškem.** Udeležilo se ga je 20 igralcev in je bil končan pretekli teden. S primernim nagovorom ga je zaključil g. dr. Roš, nakar je g. Obal razglasil rezultate in razdelil nagrade: lepo uro budilko in dve šahovski deski. Plasirali so se v naslednjem redu: Koren 18 točk, dr. Delak 18, Masten 17, dr. Lovšin in Gobec po 15 in pol, Zadravec 14, dr. Roš 13, Trop 12 in pol, Ahlin 11 in pol, Rabič in Obal 11, Vrečko 10, Tomažič 8 in pol Randl 7, Muškatevc 6, Jenko 5 in pol, Žener 4 in pol, Vavpotič 3, Horak in Derganc po 2. Sklenilo se je ustanoviti šahovski klub ter se je izvolil pripravljalni odbor, ki bo pripravil pravila in sklical ustanovni občni zbor.

l— **Ponesrečena ovadba.** Pretekli teden je šel naš g. župan poslovno v gostilno g. Perdiha. K njegovi mizi je prisedlo nekaj tam slučajno navzočnih gostov in se je razvilo prav prijetno razpoloženje. Kako presenečenje pa je bilo dva dni kasneje, ko so dobili posamezniki poklic na sreško načelstvo, naj se zagovarjajo zaradi neprijavljenega političnega zborovanja. Ovaditelj je banski upravi točno poročal število oseb, njih poklice itd. V bodoče, pravi g. župan, bo redno poročal, kadar pojde na vrček piva in s kom bo govoril o vremenu.

Kisle kumare... nekoč

Spomini na pusto dobo, ki se ne vrne več

Minilo je še sto in več let, odkar se je ustanovil izraz »doba kislih kumar« za urednike in čitatelje časopisov. Rimljanom je zapel Horac: »Beatus ille, qui procul negotiis — —«. Francozi imenujejo to dobo »čas velikih kosmulj«. Angleži pa »sezono najmanjših krompirjev«. Doba kislih kumar je mrtva sezona, poslovna tišina, doba, revna na političnih in kulturnih dogodkih. Vendar pa že dokaj let sem nimamo več prave dobe kislih kumar.

S tem izrazom se je hotelo označiti čas najbolj vročega poletja, ko je laže zadovoljiti od vročine osušeno grlo z osvežujočimi kislimi kumarami kakor čitatelja, ki se dolgočasi in hrepeni po zanimivih časopisnih poročilih in novostih. In zares je to slednje v dobi najbolj vročega poletja nekoliko bolj težavno. V normalnih časih, če se je n. pr. baš pripravljala vojna na Kitajskem in Japonskem, celo tik pred svetovno vojno, se je šla diplomacija kopat, umetnost in matadorji finančnega sveta ravnotako. Nastala je splošna stagnacija in brezpomembni, neznatni mali ljudje so še ostajali v mestih. Ta del prebivalstva je povzročal le še običajne: »žrtve vročine«, »Od solnčarice prizadeti«, »Pri kopanju utonil« ali »Tatovi v kopališču« in podobno.

Dandanes je postalo marsikaj drugače, in v uredniških krogih se je porodilo tudi za čitatelja zelo važno in pereče vprašanje: Mar imamo sploh še dobo kislih kumar ali ne? Odgovor je težak, zakaj mnenja so, različna po resoru, zelo deljena. Uredniki rubrike zunanje politike, ki morajo vsak dan, na srečo le na zemljevidu iskati Harrar, Adis Abebo, Sevillo, San Sebastian, Sierro de Guaderamo, Tanger itd., trdijo seveda, da sploh ni več dobe kislih kumar, kakor tudi ni več otrok. Tudi domača politika ni mrtva in mirna. Saj se vršijo strankarska zborovanja, glavne seje in konference tudi v dobi parlamentarnih počitnic ter ne slišimo od nobenega poslanca, da bi porabil svoje počitnice n. pr. za pesnikovanje ali slikanje. Drugačnega mnenja so deloma umetnostni kritiki in njihovi čitatelji. Velike in male zvezde umetnostnih nebes bivajo v letoviščih in kopališčih. Gledališča in koncertne dvorane so varno zaprte proti vsakemu vlomu. In če ne bi bilo tu in tam kakšnega poročila, kako se počuti ta ali ona diva na Bledu, v Vrnjački banji ali Rogaški Slatini, bi sploh ne imeli nikakih umetnostnih novic.

Glede lokalnega poročanja ni za uradnika sploh več dobe kislih kumar. Neodvisno od skromnega udejstvovanja vlomilskih bratovščin, ki požrtvovalno obiskujejo zapuščene mestne prebivalce, mora biti kronist lokalnega dela časopisa vsako uro pripravljen na senzacijonalna poročila o raznih poneverjenih, zahrbtnih umorih in ropih, pa tudi rubrika »iz sodne dvorane« kljub sodnijskim počitnicam ni popolnoma prazna. In taka naj bi bila doba kislih kumar?

Le tu in tam se vtihotapi kaka kratka novica v časopise. čudežna novica iz resnične stare dobe kislih kumar. To so bila poročila, ki so napravila potovanje okoli sveta in bila ponatisnjena v vseh svetovnih jezikih in listih ter so jih čitatelji brali z vedno enakim zanimanjem. Pred vsem je bila tu znana neznanska morska kača. O, ta morska pošast! Letos nismo o njej še ničesar slišali. V prejšnjih mirnih in tihih letih, v pravi dobi kislih kumar, se je glasilo poročilo n. pr. takole:

— **Morska pošast.** Ameriški kapitan John Bob je sporočil, kakor nam javlja kabel, 20. t. m. admiralskemu poveljstvu v Newyorku, da se mu je posrečilo z ladje »Yanke« opazovati morsko kačo, ki se je dvigala na pol trupa iznad vode. Pošast je bila blizu sto metrov dolga in je bila s štirimi topovskimi streli ubita. Na več kosov razbita morska kača je viharno vzvalovila vodno gladino deset morskih milj naokrog.

Taka, vsako leto se ponavljajoča poročila o morskih pošastih, zdaj v tem zdaj v onem oceanu in morju, v zadnjih letih celo v Bodenskem jezeru, so dala bogato snov za marsikak pogovor pod lipo. V novejšem času pa, žal, morska kača vedno bolj beži iz časopisnih rubrik. Največjo konkurenco je je napravila pred desetletji otvoritev Španskega prekopa, ko so se naenkrat pojavili v naših morjih — kiti.

V dobi kislih kumar je moralo nekdaj pač vse na pomoč, da je bil izpolnjen prostor v listih ter bila nasičena radoznalost naročnikov. Na pomoč je moral priti kak zanimiv primer izredno visoke starosti v daljnih deželah in pokrajinah. Tako n. pr. smo brali:

— **Visoka starost.** Pred nekaj tedni je umrl v Voronežu, ki leži, kakor znano, v okolici Kijeva, ruski kmet, star 182 let. Dva meseca pred smrtjo so mu že tretjič zrasli novi zobje. Do konca svojega življenja krepki starček se je hranil le s kruhom in sirom, kar je pridno zalival z vodko. Z velikim zanimanjem je pripovedal o slavni carici Katarini, kako je nekoč za njene vlade kot vodja kozaške vstaje prejel petdeset udarcev s knuto.

Če je bila doba kislih kumar le predolga, je morala prispevati k zanimivostim »najbolj obložena trta«, ki je nosila že v avgustu 800 velikih grozdov, v vinogradu posestnika A. v. B.

Iz polpretekle dobe, izza predvojnih časov, je anekdota galantnega kavalirja, ki se je na današnji Aleksandrovi, takratni Franca Jožefa cesti, ustavil pred trojico čarobnih gracij na promenadi ter jih nagovoril: »Rad opazujem vas, cvetolične, ljubljanske ljubeznive gospodične!« Pa je začela dražestna trojica ogorčeno meriti neznanega vsiljivca od temena do peta. Na kar je elegantni kavalir pripomnil: »Tako namreč je zapisal naš veliki pesnik Prešeren in jaz le ponavljam njegove besede.« In je zagostolela prva: »Pa ja nisam Ljubljančanka, ja sam Varaždinka.« Druga je zavračala nekoliko ostreje: »Smo že ljubeznive, pa ne za — vsakogar!« Tretja pa je pribila: »Res je, Prešeren je to dejal, toda: quod licet Jovi, non licet bovi. Nato pa se je dražestna trojica zavrtela na petah, strumno kakor gardisti na vežbališču in odkorakala dvignjenih noskov proti Tivoliju. Galantni kavalir pa je obstal kakor pribit na mestu in nos se mu je občutno podaljšal.

Tej anekdoti, ki o njej upamo, da jo bomo še kdaj srečali, je navadno sledila ona o bogatem beraču«, ki je po navadi umrl baš v dobi kislih kumar ter v splošno presenečenje in zavist zapustil v cunjah in pod slamo neizmerno premoženje v bankovcih, zlatnikih srebrnikih in dragocenostih.

l— **Pridobninski seznami** bodo razgrnjeni interesentom na vpogled v občinski pisarni od 26. julija do 2. avgusta. Seje davčnega odbora pa se bodo vršile po nastopnem redu: 6., 7. in 8. avgusta za trgovce, 10., 11. in 12. za gostilničarje, 13. in 14. avgusta za obrtnike ter 17. avgusta za svobodne poklice.

Iz Ptuja

j— **Trgovski pomočniki iz Ptuja proti nedeljskemu delu.** Pomočniški zbor združenja trgovcev v Ptuju je priredil v soboto 25. t. m. zvečer v prostorih gostilne g. Zupančiča prav uspelo zborovanje. Polna velika soba je pričala, da so ptujski trgovski pomočniki enotni in stanovsko zavedni. Zborovanje je vodil predsednik g. Milan Vuga, ki je uvodoma pozdravil navzoče, med njimi tajnika Zveze pomočniških zborov iz Ljubljane, ki je na to podal pregledno sliko o stanju trgovskih pomočnikov v dravski banovini in ožigosal grdo razvado nekaterih trgovcev, ki dnevno kršijo predpise naredbe o odpiranju in zapiranju obratov, ne da bi jih zato klical kdo na odgovor. Tudi je tajnik Zveze sporočil, da je Zveza podvzela že vse potrebne korake, da se odpravi nedeljsko odpiranje trgovin, ki danes ni več potrebno in ki jemlje nameščenemu osobju popoln nedeljski počitek. Govornik se je bavil dalje z drugimi stanovskimi vprašanji, predvsem z onim starostnega zavarovanje trgovskih pomočnikov. Ob koncu svojega govora se je tajnik Zveze zahvalil ptujskim pomočnikom na tako lepi zavednosti in izrekel željo, naj bi se tudi drugi pomočniki oglasili in zahtevali odpravo nedeljskega dela ter spoštovanje določb naredbe o odpiranju in zapiranju trgovskih obratov, kakor tudi bi se morali mnogo več zavzemati za uvedbo starostnega zavarovanja. Zborovalci so toplo pozdravili izvajanja tajnika Zveze in soglasno sprejeli po predsedniku predloženo resolucijo, ki je bila odposlana kr. banski upravi v Ljubljano. Zborovanje, ki je pokazalo vzorno disciplino in zavednost ptujskih trgovskih pomočnikov, je po dveurnem trajanju zaključil g. Vuga, ki je tudi izrekel željo, naj bi Ptuju sledili še ostali kraji in se izrekli za odpravo odpiranja trgovin ob nedeljah.

j— **Kmečki praznik** je priredilo Društvo kmečkih fantov in deklet v Hajdini v nedeljo obenem s tekmo koscev. Kosci, kolesarji in vaščani so se zbrali pred Walandovo gostilno ob 14. ter se podali v sprevodu z mestno godbo na travnik. Na daljavi 56 m je zmagal kosec Janez Golob v času 11 minut 45 sekund, drugi je bil Strmšek Franc 12.20. Sledila je polževa kolesarska tekma ter je zmagal Maks Pen. Po razdelitvi nagrad se je razvila veselica.

j— **Poslovilni koncert** priredi mestna godba v parku v sredo zvečer ob 20. v čast kapelniku Filipu Bernardu, ki zapusti naše mesto, ker je dobil zaposlitev pri ljubljanskem radijskem orkestru. G. Bernard je vodil 5 let našo godbo k napredku ter ga bodo člani kakor tudi občinstvo zelo pogrešali.

j— **Fanta je vrgel v Dravo.** Dosedaj neznan moški je v petek zvečer okoli 20. vrgel devetletnega fanta Radislava Erjavca v Dravo, na oni strani, kjer so reko pred kratkim regulirali. Ker je tam Drava zelo globoka in pecej nevarna, je fant, ki ni bil posebno dober plavač, kmalu izginil v valovih. V bližini se nahajajoči ribič je nevarnost takoj opazil, se vrgel za njim v vodo ter fanta še pravočasno rešil. Brezvestni moški pa je izginil v koruzi.

LITIJA. Veliko nagradno kegljanje bo priredil Kegljaški klub predilničarjev v Litiji od 31. t. m. do 2. avgusta na najmodernejšem kegljišču pri »Urški«. Za zmagovalce bo obilo krasnih daril, kakor: novo moško kolo, ura, radijski aparat itd. H kegljanju vabimo tudi zunanje kegljavce.

To sicer ni postranska zadeva, GLAVNO PA JE

NIVEA

Kako dolgo še?

Nivea naredi Vašo polt lepo rjavo in deluje prijetno osvežujoče, če ste v vročih dnevih zbiti in utrujeni.

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor.

Planinske nesreče in reševalna služba

Reševalno službo v planinah organizira in vzdržuje SPD

y Ljubljana, 28. julija.

Globoko moramo obžalovati, da se v tako kratkem času vrste nesreče v naših planinah in to z najusodnejšim koncem. Smatramo za potrebno, da ponovimo svoj javni poziv vsem, ki gredo v gore, naj hodijo previdno, pazijo pa naj tudi na svojo opremo. Slovensko planinsko društvo je napravilo po naših gorah celo mrežo dobro zavarovanih potov in steza, na katerih je za previdnega turista nesreča skoraj izključena. Če pa se ne čutiš dovolj trdnega in vajenega za hojo po opasnejših, četudi zavarovanih stezah, hodi z izkušenim tovarišem ali pa si najemi, ako imaš sredstva, gorskega vodnika. SPD je izvežbalo v ta namen v svojih vodniških tečajih celo vrsto sposobnih in zanesljivih mož.

Plezalne ture niso za ljudi, ki jim manjka previdnosti in kar je še posebno važno zadostna izvežbanost v gibanju in uporabi plezalne opreme. Večini nesreč pri plezanju je kriva neprevidnost, slaba oprema in neizvežbanost v plezanju in uporabi plezalne opreme. SPD je že in bo še priredilo plezalne tečaje za one, ki jih žene veselje do plezanja v stene. Ti tečaji bodo preprečili marsikatero nesrečo.

Končno še besedo o reševanju v primerih nesreče. Reševalno službo v planinah organizira in vzdržuje SPD. V posebnih tečajih je izvežbalo za reševanje in prvo pomoč ponesrečencem posebno reševalno moštvo. V Ljubljani je osrednji reševalni odsek SPD, ki ima v raznih planinskih krajih svoje reševalne postaje z reševalno opremo in primernim številom reševalnega moštva. Vse stroške za vzdrževanje teh reševalnih postaj, za plačilo odškodnine reševalnemu moštvu, za prenos in prevoz ponesrečencev z gora nosi skoraj vedno SPD samo. Reševalnemu moštvu SPD pomagajo pri reševanju tudi nehonorirani reševalci-dobrovoljci iz čuta tovariške dolžnosti do ponesrečenca. Če se pripeti nesreča v gorah, se to javi vodji rešilne postaje n. pr. na Jesenicah, v Mojstrani, v Kamniku itd., ki ukrene nemudoma vse potrebno za reševanje. Reševalne postaje so javno označene z napisom in rdečim križem.

Ko govorimo o reševalni službi v gorah, moramo pripomniti, da je javnost le premalo poučena o delu SPD, ki se mu dela često krivica. Če se kaj upravičeno, često pa tudi neupravičeno graja, se kaže vedno le na SPD. Če pa se govori ali poroča o reševalnih ekspedicijah, ki so storile svojo dolžnost, se imenujejo vsi, tudi taki, ki s stvarjo niso imeli posla, pozablja pa se pri tem, da je za vsem tem požrtvovalno in nesebično, toda skromno in tiho delo SPD. Čas bi že bil, da ob nesrečah preneha bombastična reklama bodisi za osebe, bodisi za neprizadete korporacije. Delo, ki je opravljeno, je storjeno ali brezplačno iz čuta tovariške dolžnosti, ki ne potrebuje hvale, ali pa gre na račun SPD, ki se tudi ne briga za pohvalo. Zato naj se v bodoče v poročilih malo manj govori o osebnih in drugih zaslugah, če pa se že kaj pove, komu gre zasluga, naj se ne pripisuje zaslug skromnega in v svojem delu nesebičnega SPD drugim, temveč pove raje resnica.

Nekoč je bila tudi zelo priljubljena »zgodovinska reminisenca«, ki je v času kislih kumar izpolnjevala prostor, kakor n. pr. nastopna, s spremembo imena glavne osebe in kraja, po večkrat natisnjena od časa do časa v istem listu:

— Pruski kralj »stari Fric« je prišel v sedemletni vojni v neko hišo, kjer so baš imeli avstrijski častniki vojni posvet. Ko je kralj odprl vrata, se je, čim je spoznal položaj, prvi hip neznansko ustrašil, pa je takoj postal priseben, se zbral ter gromko zaklical: »Gospodje, vi ste moji ujetniki!« Iznenadeni in zmedeni oficirji so mu nemudno izročili svoje sable.

Leta 1860. je izšla v istem listu ista anekdota, le da je bil tokrat junak — Garibaldi, ki je v nekem obmejnem kraju na enak način presenetil in zajel avstrijske častnike. Nekaj let pozneje so brali čitatelji istega lista z velikim zanimanjem, da je republikanski general Hoche leta 1794. v Koblencu popolnoma sam ujel nekoliko zaostalih pruskih oficirjev ter jim zaklical: »Gospodje, vi ste moji ujetniki!« In še v času balkanske vojne je poročal isti list o enakem činu Esad-paše, ki je sam samcat ujel celo tolpo turških rokomavhov, le enega list ni zapisal, da bi jih Esadpaša nagovoril: »Gospodje!«

Da je takrat kaj takega izhajalo v dnevnem časopisju, je lahko umljivo, saj se je hotelo tudi v dobi kislih kumar nuditi bralcem kaj zanimivega čtiva. Poleg takih in podobnih so se takrat pojavile številne »zanimanje« vzbujajoče novice iz najrazličnejših strok, ki so se vsako leto obnavljale kakor prve črešnje ali prvi sneg.

Nu, zdaj je postalo pač vse drugače, in tako ni niti v najbolj vročem poletju več zares mirne dobe. Politična in socialna vprašanja so do neprijetnosti zaostrena ter preganjajo meščana v letovišča in kopališča. Samotni popotnik, ki se hoče odpočiti v naravi, jih sreča in najde na mizi vaške gostilne. Borzijanca spominja najbolj romantična pokrajina na sankcije, lesno trgovino in izvoz mesa v inozemstvo, na petrolejske vire v Iraku in Abesiniji ter na eventualnosti ponovne svetovne vojne. Celo skromni mali človek, ki je ostal doma si sme privoščiti komaj še savsko kopel, ne misli brez večjih skrbi na novice o »kopaliških tatovih«. Kratkomalo: dobe kislih kumar ni več!

—sta.—

ČITAJTE „LJUBLJANSKI ZVON“

Gospodarstvo

Zakaj se je povečal naš uvoz

Kakor smo že poročali, je bil letos naš uvoz v prvem polletju po vrednosti za **četrt milijarde Din večji nego lani v prvem polletju.** Narasel je od lanskih 1746 na 2000 milijonov Din. Povečanje uvoza je v prvi vrsti povzročilo hudo pasivnost naše trgovinske bilance. Pri pregledu posameznih postavk uvozne statistike takoj spoznamo, da se to povečanje nanaša le na določene vrste uvoznih predmetov.

Večji uvoz tekstilnih surovin

Predvsem je hudo narasel uvoz tekstilnih surovin, kar ima dvoje vzrokov. Na eni strani je upoštevati okolnost, da so se lani zaradi prenehanja trgovinskega prometa z Italijo pojavile težkoče pri oskrbi naših tvornic z bombažnim predivom in so tvornice šele letos znova napolnile svoje zaloge. Mnogi obrati pa so se tudi preko mere založili v bojazni, da bodo imeli pri uvedbi uvozne kontrole težkoče zaradi oskrbe s surovino. Naš **uvoz tekstilnih surovin je bil letos v prvem polletju za preko 100 milijonov večji nego lani** v prvem polletju, kakor je to razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih Din):

	prvo polletje 1935.	1936.
bombaž	257.3	312.7
ostala rastl. vlakna	26.8	30.5
volna	84.7	118.5
svila	50.5	62.6
	419.3	524.3

Povečanje uvoza tekstilnih surovin (v gornji statistiki je upoštevana tudi ustrezajoča preja) znaša torej 105 milijonov Din ker se je uvoz dvignil od 419 na 524 milijonov.

Po količini se je uvoz bombaža dvignil od lanskih 625 na 777 vagonov, uvoz bombažne preje od 645 na 679 vagonov, uvoz volne od 188 na 245 vagonov, uvoz volnene preje od 58 na 75 vagonov in uvoz svilene preje od 110 na 160 vagonov. Seveda je deloma to povečanje pripisati narasli potrošnji tvornic.

Pri tkaninah prav za prav ne opažamo povečanja. Uvoz bombažnih tkanin se je za malenkost zmanjšal (od 89 na 88 milijonov), uvoz svilenih tkanin je padel na polovico (od 39 na 14 milijonov), le uvoz volnenih tkanin se je znatno povečal od 37.8 na 83.6 milijona Din. To povečanje uvoza volnenih tkanin pa je pripisati zgolj bojazni uvoznikov glede težkoč pri uvozu volnenih tkanin iz Anglije po uvedbi uvozne kontrole. Znano je, da so se veletrgovci v veliki meri zadolžili in da so n. pr. zagrebška skladišča veletrgovcev vsa polna angleških tkanin.

Večji uvoz železa, strojev in prevoznih sredstev

Znatnejše povečanje opažamo tudi v skupini železa. Uvoz surovega in polpredelanega železa, pločevine, žice in cevi se je letos dvignil od lanskih 56.1 na 83.2 milijona Din. Tu prihaja deloma v poštev konkurenca od strani Nemčije, ki je letos spričo nizke cene klirinške marke prodrla na naš trg s svojimi izdelki. Upoštevati pa je tudi večjo investicijsko delavnost.

Značilno pa je znatno povečanje uvoza strojev, elektrotehničnih predmetov in prevoznih sredstev. Ta uvoz je zadnja leta spričo oživljenja investicijske delavnosti znatno narasel, kar nam kaže naslednja primerjava (v milijonih Din):

	prvo polletje 1933.	1934.	1935.	1936.
stroji aparati,	37.8	74.7	86.1	122.9
elektrot. predm.	31.7	43.5	43.7	46.9
prevozna sredstva	9.7	14.9	31.2	73.9
	79.3	133.1	161.0	243.7

Uvoz gornjih važnih predmetov se je torej v zadnjih treh letih potrojil in je letos v prvem polletju dosegel skoro četrt milijarde Din. Samo nasproti lanskemu polletju pa znaša povečanje 84 milijonov.

Če torej ponovimo, vidimo, da je pri tekstilnih surovinah nastalo povečanje uvoza za 105 milijonov, pri volnenih tkaninah za 46 milijonov, pri železu za 27 milijonov in pri strojih, elektrotehničnih predmetih in prevoznih sredstvih 83 milijonov, kar da skupaj že več nego četrt milijarde Din, kolikor znaša celotno povečanje našega uvoza.

Letošnji pridelek pšenice

Uradna statistika o letošnjem pridelku pšenice v naši državi žal še ni izšla, vendar se da po delnih uradnih in po privatnih cenitvah presoditi, da je bila letošnja pšenična letina prav obilna. Najvažnejša za presojo je pač dunavska banovina, kjer je posejanih s pšenico 880.000 ha od skupne posejane površine 2,166.000 ha. Iz Novega Sada poročajo, da je končno sestavljena **uradna cenitev za dunavsko banovino, po kateri so v tej banovini letos pridelali 139.000 vagonov, to je 13.9 milijona meterskih stotov (lani 9.6).** To je skoro toliko, kolikor je znašal v doslej najslabšem letu 1932. pridelek v vsej državi, kajti v tem letu je statistika zabeležila za vso državo le 14.5 milijona meterskih stotov pridelka. Povprečno je znašal letos pridelek v dunavski banovini **15.8 meterskih stotov na ha.** Če računamo, da bo povprečni pridelek v vsej državi znašal le 13 meterskih stotov na ha, tedaj dobimo že skupni pridelek v vsej državi v višini okrog 27 milijonov meterskih stotov, to je približno toliko kakor l. 1931. in le nekaj manj nego v rekordnem letu 1928, ko je znašal 28.1 milijona meterskih stotov (pri površini, ki je bila manjša nego letos in je znašala le 1,990.000 ha). Tudi Vojvodini je letos pridelek približno tak, kakor je bil v letu 1931., ko je prav tako znašal v dunavski banovini 14 milijonov meterskih stotov.

Vprašanje je, koliko pšenice bomo imeli letos za izvoz. To je danes še težko presoditi. Starih zalog ni mnogo. Za domačo potrošnjo in za setev je potrebno največ 20 milijonov meterskih stotov, tako da bi nam ostalo za izvoz do 6 milijonov meterskih stotov, odnosno do 60.000 vagonov. To je prav znatna količina, kakršne nismo zabeležili od leta 1929/30, po dveh izredno ugodnih letinah. Od leta 1928/29 se je naš izvoz pšenice v primerjavi s pridelkom, ki je bil v dotičnem letu na razpolago, gibal takole (žitno leto se računa od 1. julija do 30. junija prihodnjega leta):

	pridelek v 1000 vag.	izvoz v 1000 vag.	milj. Din
1928—29	281	21.2	530
1929—30	259	62.3	1349
1930—31	219	13.9	244
1931—32	269	41.2	594
1932—33	145	2.8	41
1933—34	263	1.9	21
1934—35	186	11.7	155
1935—36	199	1.6	20

V zadnjih letih je bil naš izvoz pšenice, kakor je razvidno iz gornje primerjave, razmeroma majhen. V letu 1934/35 smo imeli še nekaj rezerv iz l. 1933, ki je bilo dokaj ugodno, in smo izvozili 11.700 vagonov pšenice. V letu 1935/36 pa se je izvoz skoro docela ustavil in od začetka lanskega julija do konca letošnjega maja sploh nismo izvažali pšenice. Šele letos v juniju, tik pred novo letino, ko so cene padle, je nastopila možnost za izvoz in smo v tem mesecu izvozili skoro vso količino, ki jo statistika izkazuje za leto 1935/36. Stare rezerve smo torej izvozili že pred novo letino.

K sreči svetovni pridelek v pšenici letos ne bo velik. Silna suša v Zedinjenih državah je povzročila, da imajo tam že četrto leto izredno slabo letino, ki ne bo niti zadostovala za kritje domače potrebe in se Zedinjene države s svojo pšenico ne bodo pojavile na svetovnem trgu. Tudi v Kanadi je letina slaba. Tudi v evropskih državah je po večini pridelek slabši, zlasti v Italiji, ki bo morala letos uvoziti znatnejše količine. Tudi uvozna potreba Avstrije bo večja. Na svetovnih tržiščih so cene prilično čvrste in so Prizadove cene le za 10% nad izvozno pariteto zapadno evropskih tržišč, ki pridejo seveda v poštev v skrajni sili. Docela zasiguranega izvoza po kontingentih letos prav za prav nimamo. Češkoslovaška se je sicer obvezala, da bo prevzela 10.000 vagonov po preferenčni carini in bo to obveznost tudi izvršila, vendar še ni sigurno, če bo Češkoslovaška to pšenico v resnici uvozila in obstoja možnost, da bo blago prodala naprej v kako drugo državo. Nemčija nam je sicer obljubila kontingent 5000 vagonov, čigar izkoriščenje pa bo odvisno od povečanja uvoza nemškega blaga v Jugoslavijo. V poštev bi prišli tudi Avstrija in Italija, kjer pa so izvozne možnosti prav nesigurne. Kar ne bomo mogli izvoziti v Srednjo Evropo, bomo morali pač po morski poti izvoziti v Zapadno Evropo in tam vnovčiti. V tem primeru bi bil seveda izkupiček nekoliko slabši, kakor pri izvozu v srednjeevropske države.

Gospodarske vesti

= **Opozorilo davčnim zavezancem v Ljubljani.** Davčna uprava v Ljubljani opozarja, da so seznami osnov o pridobnini na vpogled v mest. odpravništvu. (Mestni trg. št. 27. III. nadstropje soba 48.) od 27. julija do vštetega 3. avgusta med uradnimi urami od pol 8. do 14. ure. Več je razvidno iz razglasa, ki je nabit na mestni deski v veži iste hiše (omarica). V tem terminu je na vpogled seznam za sledeče stroke in obrti, ki so podvržene pridobnini: 1 a mlekarne, 1. b. razni, 2. trgovine z mešanim blagom, 3. kramarji, 4. Vrtnarstvo, 5. trgovine z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami, 6. agenture, komisijske trgovine, 7. branjarije, 8. trafike, 9. trgovine z deželnimi pridelki in semeni, 10. trgovine s stroji in vozili.

= **Prizadevanje Italije za oskrbo z domačim premogom in bencinom.** Italijanska vlada si od lanskega leta zelo prizadeva, da bi povečala domačo produkcijo premoga in da bi obenem s hidriranjem premoga pridobila iz domačih surovin pogonska sredstva za motorna vozila. Po prevzemu istrskih in sardinskih premogovnikov od strani državnega podjetja »Azienda Carboni Italiana« se je produkcija spričo obilnih denarnih sredstev ki so bila na razpolago pričela naglo dvigati. Istrski premogovniki so že letos v februariju potrojili produkcijo in jo dvignili na 60.000 ton, sedaj pa že producirajo na podlagi letne produkcijske kapacitete 1 milijon ton, kar ustreza mesečni produkciji okrog 85.000 ton. V Sardiniji se je produkcija dvignila na letnih 200.000 ton (prej 50.000 ton), čim bodo zgrajene pripadajoče luške naprave pa bodo tudi tam produkcijo dvignili na 1 milijon ton letno. Sardinski premog, ki je slabši od istrskega, pa bodo predvsem uporabili za hidriranje. Italijanski listi objavljajo prav te dni prospekte za emisijo delnic poldržavne delniške družbe, ki bo iz premoga proizvajala sintetičen bencin. Polovico delniške glavnice v višini 200 milijonov prevzame država preko svojih družb »Azienda Italiana Petroli Albania« in »Azienda Generale Petroli Italiana«. Ostalih 200 milijonov je predloženih javnosti na vpis. Z znatnimi razpoložljivimi sredstvi 400 milijonov lir bo družba zgradila tri velike tvornice za produkcijo sintetičnega bencina, in sicer eno v Bariu, eno v Livornu in eno v Florenci. Tvornica v Bariu bo kmalu dograjena in bo predvsem predelovala albanski bitumen, ki ni uporaben za kurivo, pa je po točnih poizkusih vendar dober za hidriranje.

= **Dobave.** Dne 5. avgusta bo pri ekonomskem oddelku direkcije državnih železnic v Beogradu ofertna licitacija za prodajo 200 tisoč kg starih kolesnih obročev, 7. avgusta za nabavo mazalic za osi za vagone, 10. avgusta za dobavo raznih vzmeti za vagone in raznega tapetniškega materiala in 11. avgusta za dobavo raznega mila in raznega bakrenega materiala (licitacije se vrše samo za domače izdelke). Dne 12. avgusta bo pri direkciji, pošte, telegrafa in telefona v Splitu ofertna licitacija za nabavo množine raznih tiskovin. Dne 7. avgusta bo pri direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo raznega šamotnega materiala za plavže v Varešu.

Borze

28. julija.

Na ljubljanski borzi so ostali oficielni tečaji deviz skoro brez sprememb. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.74, angleški funti pa notirajo 238 do 238.50. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.68, v angleških funtih po 238.10 in v španskih pezetah po 6.00, dočim so se grški boni nudili po 29.50. Nemški klirinški čeki so se trgovali v Ljubljani po 13.77, v Beogradu po 13.6877 in v Zagrebu po 13.71, odnosno za konec avgusta po 13.60. Italijanske lire so se v privatnem kliringu v Beogradu trgovale po 320.

Na zagrebškem efektnem tržišču notira vojna škoda 362—363 brez zaključka (v Beogradu 363.50—365). Zaključki pa so bili v 6% Blairovem posojilu po 73.25 (v Beogradu po 73.50), v delnicah PAB po 233 (v Beogradu po 231.50—232), in v delnicah Trboveljske po 128.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2960.65—2975.25, Berlin 1750.63—1764.51, Bruselj 733.82—738.88, Curih 1424.22—1431.29, London 218.09—220.14, Newyork 4318.94—4355.26, Pariz 287.89—289.33, Praga 180.47—181.58.

Curih. Beograd 7, Pariz 20.22, London 15.35, Newyork 306, Bruselj 51.5750, Milan 24.1250, Amsterdam 207.85, Berlin 123.10, Dunaj 57.10, Stockholm 79.15, Oslo 77.15, Kobenhavn 68.5250, Praga 12.68, Varšava 57.70, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: vojna škoda 362—363, 4% agrarne 49 bl., 6% begluške 65.50 den., 6% dalm. agrarne 65 den., 7% invest. 83 den., 7% invest. 83 den., 7% stabiliz. 83—83.25, 7% Drž. hip. banka 86—87, 7% Blair 73—73.25, 8% Blair 83—84; delnice: PAB 233.50—234, Trboveljska 128—130, Šećerana Osijek 135 bl.

Beograd. Vojna škoda 363.50—365, za sept. 363 den. (363.50), 4% agrarne 48.75 bl., 6% begluške 68.85—69 (68.90), 7% stabiliz. 84 bl., 7% Blair 73.50—73.75 (73.50), 8% Blair 84 bl., Narodna banka 6270 bl., PAB 232—233 (231.50—232).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago, 28. julija.** Začetni tečaji: **pšenica:** za sept. 106.25, za dec. 106.625; **koruza:** za sept. 90.625, za dec. 84.

+ **Winnipeg, 28. julija.** Začetni tečaji: **pšenica:** za julij 95.375, za okt. 94.875, za dec. 94.25.

+ **Novosadska blagovna borza** (28. t. m.) **Tendenca nespremenjena. Pšenica** (cene Prizada«): potiska, šlep, 79 kg, 2% 127.50 — 128.50; gornjebaška in gornjebanatska, 79 kg. 2% 122.50; baška in banatska, 79 kg. 2% 120.50; sremska in slavonska, 78 kg 3% 114.50. **Rž:** baška nova 90 — 92.50. **Ječmen:** baški in sremski novi, 64 kg 79 — 81. **Oves:** baški, sremski in slavonski 100 — 102. **Koruza:** baška in banatska 97 — 99. **Moka:** baška, sremska, slavonska in banatska »0g« in »0gg« 195 — 205; »2« 175 — 185; »5« 155 — 165; »6« 135 — 145; »7« 115 — 125; »8« 100 — 102.50. **Otrobi:** baški, sremski in banatski 77 — 78.

+ **Budimpeštanska termineska borza** (28. t. m. Tendenca stalna. Koruza: za avg. 12.60—12.63, za sept. 12.29—12.30, za maj 10.85—10.87.

BOMBAŽ

+ **Liverpool, 27. julija.** Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za julij 7.17 (prejšnji dan 7.07, za dec. 6.66 (prejšnji dan 6.60).

+ **Newyork, 27. julija.** Tendenca čvrsta. Zaključni tečaji: za avg. 12.99 (12.93), za dec. 12.34 (12.28).

ŽIVINA

+ **Mariborski sejem za živino.** Na sejem dne 28. t. m. je bilo prignanih 19 konj, 16 bikov, 134 volov, 432 krav in 31 telet, to je skupno 652 glav živine. Povprečne cene so bile za kg žive teže: debeli voli 3.30 do 3.90, poldebeli 2.75 do 3.20, plemenski biki 2.80 do 3.50, za klanje 2.30 do 2.80, debele krave 2.25 do 3, krave klobasarice 1.75 do 2, molzne krave 2 do 2.75, breje krave 2.80 do 3.20, mlada živina 3 do 3.50, teleta 3.50 do 4.50. Prodanih je bilo 330 repov.

†

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je danes umrla v visoki starosti 80 let po kratkem trpljenju moja najboljša in skrbna mama, gospa

JOSIPINA CETIN,

rojena KUŽNIK,

vdova po nadzorniku proge, posestnica in gostilničarka.

Pogreb blage pokojnice bo v četrtek, dne 30. julija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje farno pokopališče.

VIDEM PRI KRSKEM, dne 28. julija 1936.

Globoko užaloščena hčerka JOSIPINA CETIN.

Iz druge španske republike

Ljudska fronta se uspešno bori zoper reakcijo pod vodstvom starih karlistov, monarhistov, tradicionalistov in klerikalne akcije, ki jo podpira fašistično inozemstvo

Zadnja poročila glej na prvi strani.

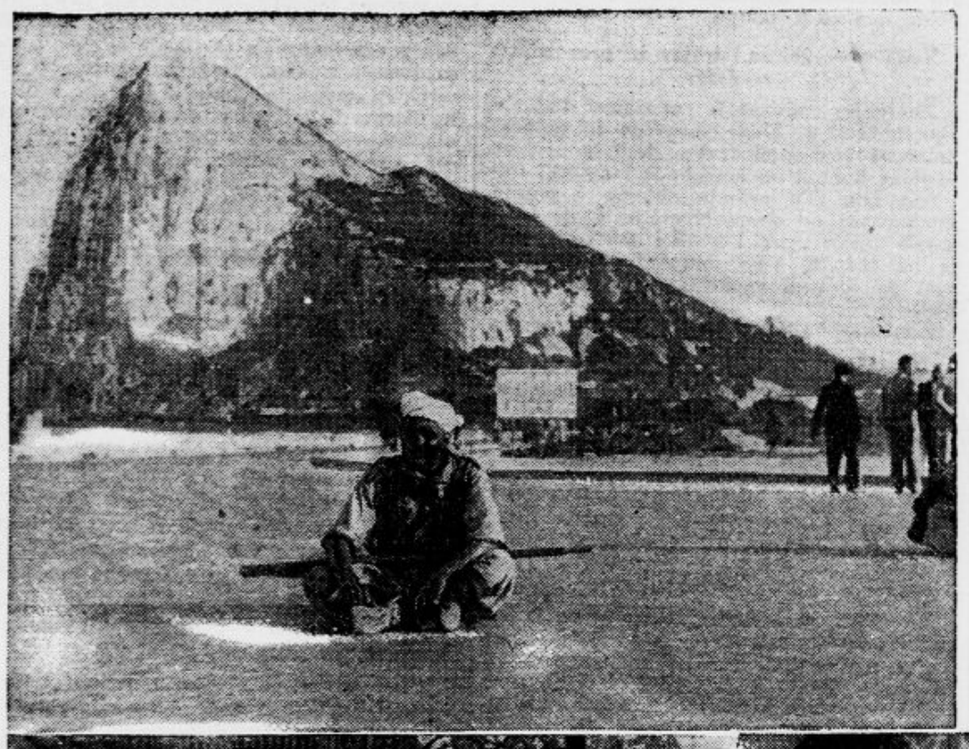

Na levi (od zgoraj navzdol):

Mavriški vojaki stražijo cesto, ki vodi v Gibraltar — Civilna garda v Madridu stika za uporniki, ki so se skrili po hišah — Na katalonskem trgu v Barceloni polivajo trupla konjev s petrolejem, da jih zažgo.

Na desni (zgoraj):

Civilna straža pred radio oddajno postajo v Barceloni — (Spodaj): Begunci iz province Guipuzcoa zapuščajo svoje domove

Španska tujska legija

Po volilni zmagi „ljudske fronte“ (16. febr.) se je v Maroku stvorila nekakšna vojaška avtonomija, ki je Madrid ni mogel prav nadzirati

V središču upora v Španiji, ki se je začel v severnem Maroku, stoji španska tujska legija. Ta vojaški zbor, ki ga je l. 1920. po vzgledu francoske tujske legije osnoval tedanji nadpolkovnik, poznejši general Millam Astray za boj v španskem predelu maroškega protektorata, se je izkazal že naslednjega leta po polomu španske vojske pod poveljstvom generala Silvestreja. Samo svojim tujskim legionarjem so se Španci lahko zahvalili, da so sploh še ostali na maroških tleh po tem hudem udarcu.

Dočim so prvotno za špansko tujsko legijo po francoskem vzgledu sprejeli večinoma inozemce, ima danes večino španski element. Gre za vojaški zbor, ki se rekrutira povečini iz španskih dobrovoljcev. Zato mu dajejo v Španiji naziv »tercio«, ki izvira iz časa španskih vojaških najemnikov.

»Tercio« se deli v devet »banderas« (bataljon) in obsega torej, če računamo povprečno 1000 mož na »bandero«, normalno silo 9000 mož. V času republike, posebno za časa, ko je bil Azana vojni minister, so to število prehodno znižali. Če prištejemo zaščitne oddelke iz Špancev in domačinov, tako zvane »regulares«, in druge posebne oddelke, lahko smatramo, da je bilo za vojaški puč v Španskem Maroku na razpolago kakšnih 18.000 mož.

Tujska legija je vojaška formacija, ki se je vedno izborno bila, a seveda je uporabna po svoji opremi in taktiki predvsem za baje proti maroškim domačinom. To se je izkazalo zlasti tedaj, ko so poklicali nekoliko bander v Asturijo, da bi tam potlačila upor rudarjev. Med legionarji je nastalo veliko nezadovoljstvo, ko so pozneje marksisti zahtevali, naj se častniki tujske legije, ki so tedaj po svojem mnenju v Asturiji izvršili svojo dolžnost, postavijo pred vojno sodišče. Tercio je v nasprotju z vojaškimi oddelki na polotoku, ki so že več desetletij politično okuženi, trdno v rokah svojih predstojnikov.

Spominske znamke

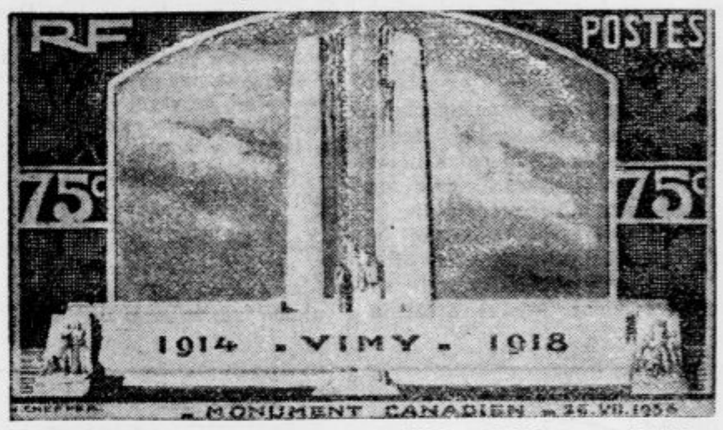

Francoska poštna uprava je izdala ob priliki nedeljskega odkritja spomenika padlim kanadskim bojevnikom na francoski fronti posebne spominske znamke.

Sodnik — obrekovalec

Neka Marta Richardova je v Parizu tožila avtorja nekega dela o vohunstvu med vojno zavoljo obrekovanja časti in za odškodnino. Delo je izšlo pod psevdonimom, toda pod izmišljenim imenom je stala opazka: dopisni član Francoskega instituta.

Richardova je bila med vojno sodelavka francoske tajne službe. Avtor omenjenega dela pa je trdil, da je prejemala plačilo tudi od osrednjih sil, na kar je vložila tožbo. Sodišče je ugotovilo istovetnost pisca. Knjige ni napisal nihče drug nego predsednik neke komore pri pariškem apelacijskem sodišču, ki bo prišel sedaj kot obtoženec pred sodnike.

Prvi dnevnik v Adis Abebi

V abesinski prestolnici je izšla pred kratkim prva številka »Il Giornale di Addis Abeba«, ki sliči po obliki in slogu velikemu evropskemu dnevniku.

Časnik poroča o vseh dogodkih etiopskega glavnega mesta, razen lokalne rubrike pa ima tudi obsežna politična in sportna poročila. V prvi številki je bil med drugim objavljen razgovor z Maksom Schmellingom, več vesti pa je poročalo o berlinskih olimpijskih igrah. Ta čas ima list še malo naročnikov, saj je v Etiopiji tudi malo, ljudi, ki bi znali brati in pisati.

Prižiganje olimpijskega ognja

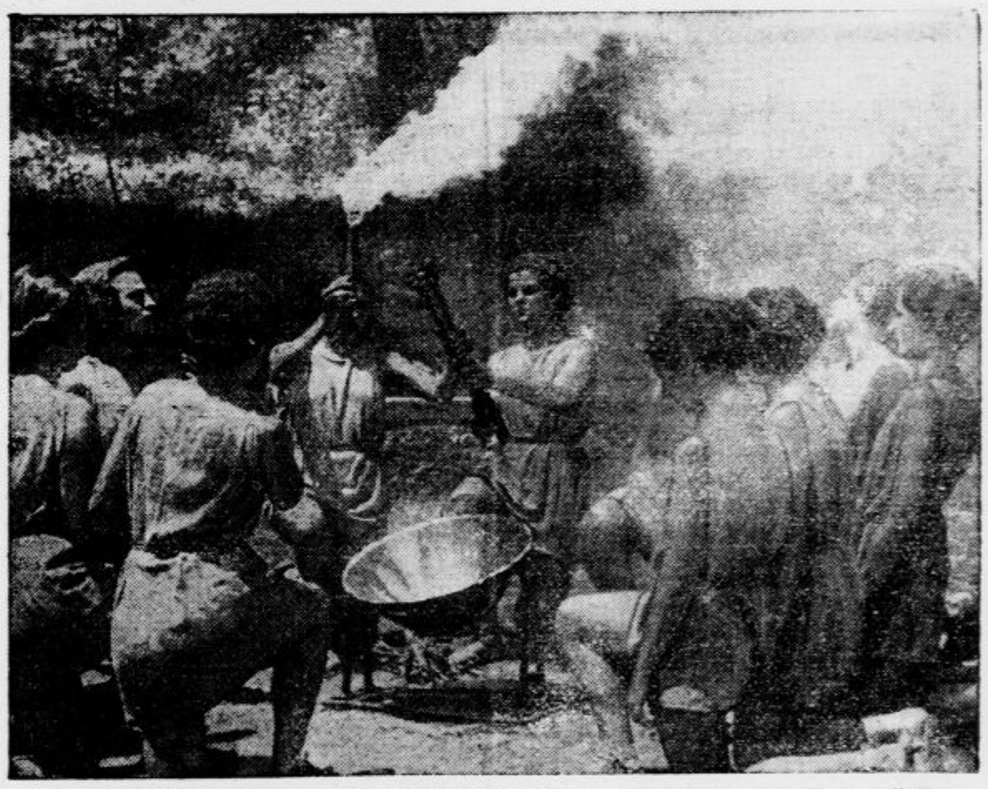

Grška dekleta prižigajo olimpijsko plamenico v Olimpiji s pomočjo sončnih žarkov in sferičnega zrcala

Bernard Shaw o sebi

»Če bi moral prenehati z delom, bi si takoj naročil pogreb«, je odgovoril Bernard Shaw na vprašanje, zakaj si pri svojih letih in pri svojem bogastvu, ki ga cenijo na pol milijona funtov v gotovini noče privoščiti mirnega življenjskega večera. »Prazniki, luksus in polovična umetnost me dolgočasijo in moj glavni življenjski smoter sta istovetna z nalogami kakšnega šolarja. Berem in pišem. To je vse. Za druge atrakcije sem le težko dostopen. Na drugem mestu stoje potovanja. A tudi ta v prvi vrsti za to, ker morem med dolgo morsko vožnjo nemoteno — brati in pisati.«

Shaw nima nobene zbirateljske strasti. Zbira samo denar. »Denar je v neki meri merilo uspeha«, pravi. »Če mi danes nočejo plačati več tistih cen za moja dela in filme, ki so mi jih ponujali prej, vidim v tem zmanjšanje svoje vrednosti. Toda dejansko sem danes dragocenejši nego pred desetimi leti. V ostalem ne zahtevam ničesar, česar moji sopogodbeniki ne bi mogli izvršiti. Zahtevam desetodstotno udeležbo za odrska, kinematografska in knjižna dela. Ne razumem, zakaj se filmski producenti tako branijo, da bi pristali na to. Vsekako imam večje zaupanje v svoje delo nego oni«. In vodi strogo knjigovodstvo o svojih tantiemah.

Pri tem ga misel na denar dolgočasi. Nima nobene posebne želje, ki bi jo mogel zadovoljiti z milijonskim imetjem. Do svoje starosti se je moral trdo boriti za priznanje..

»Devet let je trajalo, preden je neki založnik sprejel moje delo. Moj prvi roman »Nedozorelost« so tiskali več nego petdeset let pozneje, nego sem ga napisal. Založniki so moja dela vedno znova vračali. Pa se nisem dal prestrašiti. Pošiljal sem jih znova. Tako je šla ta igra z žogo nekaj desetletij sem in tja. Zmagal sem!«

Ta zmaga ga v resnici veseli. Njegovi začetni neuspehi so seveda v tesni zvezi z njegovo destruktivno, grizočo ironijo, njegovim omalovaževanjem sveta. Rad ses norču je iz starih ljudi, o katerih pravi, da trpijo za poapnenjem žil samo zavoljo tega, ker so pozabili, da bi si pravočasno omislili neko življenjsko teorijo, pa živijo, ker se čutijo k temu obsojene, namesto da bi smotrno delali ob gradnji svojih sil. 80-letni Shaw vstaja redno ob 7., pred zajtrkom se eno uro sprehaja ali pa plava v kopališču avtomobilskega kluba, pa se ob vsakem vremenu odreka vrhnje suknje. Že več nego petdeset let je vegetarijanec. »Če bi vse živali, ki jih nisem jedel, polovili in jih privezali pred moj mrtvaški voz, bi bil moj pogreb najmogočnejši na svetu.« Na dan dela osem do deset ur, ne pije in ne kadi, čeprav umeva ljudi, ki imajo v tem svoje veselje.

Ko so ga vprašali za skrivnost njegove starosti, se je začudil in odgovoril: »Pozabil sem pač, da bi se zanimal za staranje. Drugi postajajo z leti modri, jaz sem postal spet mlad. Razen tega živim mnogo v Ayotu. Tam je nagrobnik nad zemskimi ostanki nekega osemdesetletnika in na njem pobožno svarilo: »Življenje je kratko . . .« Strahu pred smrtjo ne pozna. Misli, da bo živel do 85. ali do 90. leta, pa se ne kapricira na to, ljubi življenje, pa si ne očita, da bi bil v njem kaj zamudil. »Da sem videti mlajši in se mlajšega tudi čutim«, pravi, »ne more odpraviti dejstva, da sem svojim mlajšim tovarišem že dolgo na poti. Zato svojega rojstnega lista ne morem ponarediti. Vesel sem pa, da ne spadam k tistim, ki jih morajo v tej starosti negovati. Pomerim se lahko še z večino tistih, ki so komaj pol tako stari. Nisem skopuh. Tudi drugi naj imajo svoje šanse. In ker ne morem živeti, ne da bi pisal, se bom moral pač popolnoma posloviti, da bom utihnil. Za sedaj pa pričakujem z veseljem svojega rojstnega dne. Ob mojem 70. rojstnem dnevu so me od navdušenja skoraj umorili. Svoj 75. rojstni dan sem prebil na poti v Rusijo in sem bil zato na varnem. Tokrat pade moj rojstni dan na nedeljo, kar bi me moralo ščititi pred navdušenjem mojih prijateljev. Poleg tega sem postal med tem »druga številka«. Moja brezobzirna avtokritika mi daje to opažati. Moja dela niso postala slabša, samo svet nima več časa, da bi jih zadosti cenil. Ne pišem za maso. Seveda če bi moja dela dobro prefilmali, bi morali računati s tem, da bi petina običajnih obiskovalcev kina prihajala po petkrat, da bi si jih ogledovala. V gledališču je isto tako. Manj je bilo ljudi, ki so prihajali moja dela ogledovat, toda prihajali so večkrat«.

Vsak, ki ga prvič obišče, občuti nekakšen strah pred njim. V resnici pa sprejema svoje obiskovalce s premagujočo ljubeznivostjo. »Slaven sem«, pravi, »toda ne grizem. Svet me je opisal za tako nedostopnega in grobega, da zadostuje en sam moj prijazni nasmehljaj in že se vsak osebno prepriča, da sem najljubeznivejši človek na svetu. Ima vtis, kakor da sem čakal samo na njegov obisk, da bo moja življenjska sreča popolna. Sovražim samo dolgočasne vpraševalce, takšne, ki si domišljujejo, da bi mogli glede originalnosti tekmovati z menoj. Ta vrsta ljudi me dolgočasi do smrti.« Na nekem morskem potovanju je srečal več eksemplarjev te vrste. Da bi od samega dolgočasja ne skočil v morje, je začel pisati novo gledališko delo. Na ta način mu je čas prešel kar mimogrede in morska bolezen ni imela prilike, da bi se ga lotila, ker so bile njegove misli povsem drugje.

V njegovi hiši je marsikaj zanimivega, kar je samo v skladu z njegovo osebnostjo. Nad kaminom so slike s svetopisemskimi prizori. Originalen je portret, ki ga je poslala pokojna žena slovitega slikarja Johna Laveryja s posvetilom svojemu irskemu rojaku Shawu. Ga. Hazel Laveryjeva je bila svojemu možu kakor za stotine drugih slik za model in tako je narisal njeno glavo tudi na irski bankovec za deset šilingov, ki ga je Shaw s posvetilom vred dal v okvir in ga obesil na steno. Ob stenah so stotine knjig, sama Shawova dela v vseh izdajah in jezikih tega sveta. V nekaterih predalih hrani na stotine fotografij. Sam je navdušen fotoamater, ki izvršuje lastnoročno vsa dela, obenem pa je nedvomno tudi najbolj fotografirani človek na svetu, ne izvzemši filmske zvezde in zvezdnike. Ob slovesu ti rad podari svojo sliko v spomin z majhnim posvetilom. In zgodilo se bo, da bo dejal: »V spomin na vaš obisk. Shawovi avtogrami imajo sedaj precejšnjo ceno, če pa počakate nekoliko let, dobite zanj še več«.

Nasveti za brezposelne po radiu

Sydneyski radio je uvedel novost, ki zbuja veliko pozornost. Vsako jutro posveča tri četrt ure brezposelnim. V tem času objavlja prosta mesta pri velikih podjetjih in pri zasebnikih. Razen tega daje nezaposlenim nasvete, kako naj se nanče brez stroškov novih poklicev, ki še niso prenapolnjeni.

ANEKDOTA

Shaw je bil na obisku pri Anatolu Franceu. Med obedom je francoski pisatelj govoril na dolgo in na široko o bistvu genija. Ko je France končno ustavil tok svojih besed, je menil Shaw nesramno: »To mi je vse že davno znano. Saj sem sam genij.«

VSAK DAN ENA

»O, ali ste res sovražnik države št. 1? Dajte mi, prosim, svoj avtogram!«
(»Tidens Tegn«)

ZANE GREY: 32

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

Logan je uporabljal vso svojo zgovornost, potoval od vasi do vasi, obiskoval razne rodove in imel nagovore. Nujno je pozival Indijance, naj se ogibljejo strašne ognjene vode. Obtoževal je belce, da so prinesli alkohol v deželo in s tem uničili Indijance. Hkratu je pa Logan odkrito priznaval svoje lastno nagnjenje do ruma. Tega modernega in plemenitega Indijanca so celó umorili v pijanem pretepu, kmalu potem, ko je bil poslal lordu Dunmoru tisto poslanico.

In tako niso imeli ubogi Indijanci nobene možnosti, da bi bili odvrnili pogin; stalno naraščajoča povodenj zemlje lačnih naselnikov, ki so se valili proti zahodu, in zavratno, ponižujoče, pogubno žganje sta bila plemenitemu rdečekožcu usodna.

Izak Zane se ni povsem nerad vrnil na svoje staro mesto v vigvamu, k lovskim izletom in indijanskim igram.

Kadar so bili vojščaki v taboru, jim je minila večina dne ob strelskih vajah, teku za stavo, dirkah s kanúji, rokoborbah in bitju žoge. Glavarji, starejši vojščaki, ki so se bili že ovenčali z junaškimi lavorikami, in dekleta rodu so jih gledali in ploskali zmagovalcem.

Izak se je udeleževal vseh teh zabav, nekaj zato, ker so ustrezale njegovemu prirojenemu nagnjenju, nekaj pa zato, ker si je hotel pridobiti spoštovanje Indijancev. V rokoborbi in v tistih vajah, ki so terjale telesne teže in vztrajnosti, je navadno podlegel. Kar se tiče teka, ni bilo v vsem rodu nobenega vojščaka, ki bi se bil mogel kosati z njim. Največje zmage si je pa Izak priboril s puško. Indijanci niso nikoli prišli do tega, da bi bili dognali globlje skrivnosti strelske umetnosti; večina jih je bila kaj klavrnih strelcev.

Zato so Izaka zmerom vzeli s seboj na jesenski lov. Vsako jesen so se odpravila tri kardela v gozdove, da bi poskrbela za zimsko zalogo mesa. Nezmotljivi strelec Izak je vselej spremljal tiste, ki so šli na medvede. Lov na medveda je bil razburljiv in nevaren. Preden je pritisnil najhujši mraz in je nastala prava zima, so zlezli medvedi v votla debla in skalne votline, kjer so prezimili. Votla debla so imeli najrajši. Kadar so Indijanci našli drevo, čigar skorja je kazala sledove medvedjih krempljev in v čigar deblu je bila dovoljšnja luknja, da je mogel medved vanjo, je splezal eden izmed njih na drevo in skušal z dolgim drogom zdrezati žival iz votline. Ta naloga je bila pogosto nevarna, zakaj medved je pobesnel, ker so ga motili v zimskem spanju, in udrl na plano, preden se je utegnil Indijanec rešiti. Časih so spali kar po dva ali trije medvedi v eni votlini. Katerikrat se je žival branila priti iz brloga, in v takih primerih, ki so bili sicer redki, so si lovci pomagali z ognjem. Kos suhega, trhlega lesa so privezali na dolg kol in ga prižgali. Ko so porinili to plamenico v luknjo, je medved sopihaje in godrnjaje vstal in hitro planil venkaj.

Bivola in losa so lovili z lokom in puščico. To učinkovito orožje je imelo prednost, da ni povzročalo hrupa in zato tudi ni plašilo živali. Zviti Indijanec se je po visoki travi priplazil na zanesljiv strelljal in časih podrl nekaj bivolov ali losov, preden se je čreda zavedla nevarnosti. Potem so zrezali meso na tenke pasove in ga posušili na solncu; iz kož so delali odeje, oblačila in šotorne ponjave.

Preden so se jesenski večeri ohladili, so Indijanci prirejali »snubaške plese«. Teh plesov so se morala udeleževati vsa dekleta v vasi in vsi neoženjeni vojščaki. V žarkem svitu velikanskih ognjev, obdana od glavarjev, starcev, skvoj in otrok, so se postavila dekleta v svojih najbolj pisanih oblačilih, njim nasproti pa junaki. Stali so v dveh vrstah, nekaj korakov vsaksebi. Sleherni udeleženec je držal v desnici suho bučo, polno kamenčkov. Ko sta vrsti korakali druga proti drugi, sta peli snubaško pesem in po taktu rožljali z bučami. Tisti mah, ko sta se srečali sredi kroga, so se vojščaki nagnili naprej in šepnili dekletom tiho besedo. Na nekem mestu pesmi, ki ga je bilo spoznati po glasnejšem poudarku, so dekleta zamenjala prostore, in to se je ponavljalo vse dokler ni bil na koncu plesa vsak vojščak vsakemu dekletu šepnil svojega vprašanja na uho.

Izak se je udeleževal vseh teh zabav; marljivo in vestno je hodil na lov, delal, igral igre, plesal in pel. Ko pa so prišli dolgi, pusti zimski dnevi in s svojimi ledenimi sapami prisilili Indijance v brezdelje, je postal nemiren. Časih se je kar za nekaj dni pogreznil v bolno, mračno razpoloženje in ni niti zapustil svojega šotora niti se ni družil z Indijanci. Ob takih časih se mu je Majira ogibala zadajati vprašanja.

Pa tudi kadar je bil veselejše volje, ni bilo razvedrila nič preveč. Indijanskih otrok se kakopak nikoli ni naveličal opazovati. Kadar se je ponudila prilika, da ga samega niso videli, kar je bilo seveda redko, se je rad zabaval s »papúzi«. Indijanske dojenčke so privezovali na ploščate deske in jih odevali s širokim kosom irhovine. To preprosto zibelko so skvoje obešale na šotorne drogove ali na veje, ali so jo pa položile v kak kot. Izak ni nikoli slišal, da bi bil kak dojenček zavekal. Mnogokrat je odgrnil usnjeni senčnik in ogledoval resnega človeka, ki mu je z velikimi, začudenimi očmi strmel naproti.

Izakov najboljši prijatelj je bil šestleten indijanski deček, ki ga je imenoval kapitana Jacka. Bil je sin Hudournega oblaka, vojnega glavarja Huroncev. Jack je bil v svoji usnjeni lovski obleki in svojem bojevitem naglavnem lišpu kaj zal na pogled. Že zdaj se je znal trdovratno držati na hrbtu skakajočega mustanga, in s svojim malim lokom je poganjal puščico za puščico v sredo tarče. Ker je Izak vedel, da bo kapitan Jack nekega dne mogočen glavar, ga je učil govoriti po angleško. Skušal si je pridobiti Jackovo ljubezen, da bi se fant, kadar doraste v moža, spominjal belega brata in milostno ravnal z ujetniki, če mu pade kateri v roke.

Kulturni pregled

Karel Havliček Borovsky

Danes poteka osemdeset let, kar je umrl v Pragi utemeljitelj in vodilna glava češkega novinarstva, največji glasnik liberalnonacionalne miselnosti med Čehi, koreniti publicist in narodni mučenec Karel Havliček Borovský (1821-1856). Havličkova osebnost sodi med najizrazitejše v dobi, ki je tesno sledila narodnemu preporodu in v kateri se že pojavljajo oblike sodobnega češtva in polagajo miselni temelji bodočega političnega osvobojenja. V obdobju, ko je še v češkem kulturnem življenju na široko tekel romantizem s svojimi vseslovanskimi tendencami leta 1836. Kollarjev vseslovanski program, l. 1848 slovanski kongres v Pragi) je Karel Havliček Borovský prvi jasno izpovedal program političnega in kulturnega realizma, prvi odkril Čehom to, kar je dandanes tako značilno zanje: umetnost trezne, preudarne, na spoznavanju dejstev in resničnosti sloneče, vendar pa načelne in dosledne politike.

Njegovo politično mišljenje je obrnilo svojo ost prav tako zoper revolucijski radikalizem kakor zoper sanjarsko pričakovanje vseslovanske svobode v znamenju ruskega orla. Havliček je prvi med Čehi opozarjal na važnost izkušenj in na pomen dobre metode v politiki; njegovo ostro pero je trgalo rodoljubom iluzije in jih opozarjalo na nujnost načelne politike in kulture, ki bo češko mišljenje približalo mišljenju mlade, napredne, svobodomiselne Evrope. Havliček je potrebo načel vezal tudi s potrebo dejavnosti, akcije.

Njegov nacionalizem je bil ostrejši in Avstriji nevarnejši kakor panslavistično sanjarstvo; tega so se avstrijski reakcijonarji dobro zavedali. Havličkov vstop v javno življenje je naznačil novo dobo češkega prebujenja. Njegovo delo ni bilo pomembno samo za obdobje Bachove reakcionarne politike, marveč tudi za poznejše čase, ko se je razvila na Češkem borba za strankarsko-politično moč in za bodoče oblike češkega odnosa nasproti Avstriji. Tako se ta bistri novinar in politični ideolog uvršča z vidika naše dobe med najpomembnejše češke osebnosti 19. stoletja. Osemdesetletnica smrti ne obuja njegovega imena, ker je še vedno prisotno v vsem češkem javnem življenju. Velika Havličkova razstava na Belvederu v Pragi je najvidnejši dokaz skoraj že nežnega kulta te možate, nesentimentalne češke osebnosti, topel izraz ljubezni in hvaležnosti, ki jo čuti osvobojeni narod do pionirja svoje svobode.

★

Karel Havliček se je rodil 31. oktobra 1821 v Borovem pri Přibyslavi, študiral gimnazijo v Nemškem Brodu in filozofijo v Pragi, kjer je l. 1840. vstopil v bogoslovje, hoteč se kot duhovnik posvetiti narodni prebuji. Toda že l. 1841. so ga izključili, češ, da je kazal preveč »lahka načela«: njegov svobodoljubni duh se kajpak ni mogel prilagoditi togi disciplini in duhovnemu kopitu teološke vzgoje. Po Šafaříkovem posredovanju je dobil službo vzgojitelja na Ruskem. Bivanje v tej deželi, kjer je samodrštvo zatiralo sleherno svobodnejše mišljenje, mu je do dobrega ozdravilo vseslovansko vročico. Najpozitivnejši posledek Havličkovih ruskih let so njegovi »Obrazy z Rus« in občudovanja Gogolja, čigar »Mrtve duše« in mnogo novel je pozneje prevel v češčino. Vrnil se je l. 1844., prevzel dve leti nato vodstvo »Pražských Novin« in »Češke včele« ter oba lista spremenil iz vladnih novin v češki liberalni glasili.

Mogočna razgibanost l. 1848. je potegnila tudi Havlička v politični tok, kjer se je počutil kakor riba v vodi. 5. aprila 1848 je pričel izdajati list »Národní noviny«, najboljši, in najradikalnejši list, kar so jih imeli dosihmal Čehi, pravi veliki zvon v »pomladi narodov«; njegov glas je odmeval v čeških srcih kakor velikonočna blagovest vstajenja. A že 19. januarja 1850. so ga oblasti ustavile. Sledil mu je do avgusta 1851 »Slovan«, v katerem se je Havliček hrabro boril zoper nastopajočo reakcijo. Tedaj pa je Dunaj brutalno planil po njem, ustavil list, izgnal Havlička iz Prage in ga v novembru postavil pred poroto v Kutni Hori. (Letos so nenadno odkrili uradne spise o tem procesu, ki jih je bil neki uradnik pred leti ukradel). Porota ga je oprostila, toda oblasti so ga deportirale v tirolski Brixen, kamor mu je sledila tuda rodbina. Tirolsko podnebje je Havličkovo ženo in njega samega strlo; ob koncu l. 1855. se je smel vrniti v domovino, toda pod pogojem, da bo konfiniran v Nemškem Brodu. Ob povratku je našel ženo mrtvo. Sam je prinesel iz Tirolov jetiko, ki jo je zaman zdravil; naposled je odšel v Prago in izdihnil 29. julija 1856. Pokopali so ga na Olšanih. Ob njegovem pogrebu so Bachovi policaji stiskali puške, rodoljubi pa pesti. Reakcija je doživela majhen triumf, toda zapisano je, da so mučenci najplodovitejše seme.

35 let življenja in vendar — koliko trajnega sadu, kakšna obilna zapuščina narodu! Na pragu absolutizma l. 1851. je Havliček izdal dve knjigi svojih novinarskih člankov »Duch Národních novin« in »Epištoly kutnohorské«; dva brevirja češke politike in posebej še češkega žurnalizma. Tu je ves njegov program, vsa ideologija prosvetljenega češkega liberalca. Izpoved človeka, ki veruje v zdrav razum, v napredek, v neprecenljivo vrednost svobode. V teh knjigah razlaga svoje verske in kulturne nazore, utemeljuje cerkveno reformo in boj zoper klerikalizem, kritizira češke razmere in odkriva pota k izboljšanju. Pojavil se je novi Hus, toda v obleki in obliki 19. stoletja, pristaš večne reformacije, vernik svetega načela, da je zmaga tam, kjer resnica.

Havliček se je udejstvoval tudi kot pesnik. Pisal je večidel epigrame in satirične pesmi, v katerih je razodeval voltairijanski dovtip. Oblika pesnitev je prilagojena narodni pesmi, da je tem bolj užgala mlačne in omahljive Čehe. »Krst sv. Vladimira« je neizprosna satira na ruski absolutizem in na cerkveno verstvo, »Tirolske elegije« so notranje bridek, navzven pa humoristični opis njegove deportacije, »Kralja Lavro« odlikuje ob groteskno pravljičnem motivu ostro satirično želo. — Mimo tega je bil Havliček tudi prodoren literarni kritik, »prvi kritični temperament med Čehi« (A. Novák), prvi zagovornik objektivne kritične metode, kar priča, da se je učil pri Lessingu.

★

Havličkov vpliv je nepregleden in nedogleden. Vplival je s svojimi idejami, s svojo politično zasnovo, s svojim pojmovanjem narodnostnih in kulturnih načel. Vplival je tudi kot značaj, mož premega mišljenja in trdne poštenosti. Največji češki časnikar je imel velik vpliv kot stilist. Njegov jezik je za razliko od pisateljev romantizma ljudski, jedrnat, izredno jasen, vedno točen. Še dandanes ima češki publicist v njem stilističnega vzornika (prim. stil. Ferd. Peroutke, urednika »Přítomnosti«, ki je Havličku posvetil krasno študijo v zbirki »Ano a ne«), Po vzoru Voltaira, ki ga je Havliček prevajal, zlasti pa pod vplivom vodilnega publicista mladonemškega gibanja L. Bornea je Havličkov slog temperamenten, poln dotipov in kaj često sarkastičen.

Karel Havliček - Borovský je že dolgo z vsem svojim delom predmet smotrnega proučavanja. Z njim se bavi v posebni knjigi tudi T. G. Masaryk, ki kritizira idejne in socialne osnove njegovega liberalizma, drugače pa priznava v njem pogumnega bojevnika za resnico in napredek. Prav posebno sta se posvečala Havličku Zd. V. Tobolka in Em. Chalupny.

Tudi na slovanski jug je segel njegov vpliv. Že v šestdesetih letih je izšla o njem slovenska študija, ki jo je spisal katoliški duhovnik B. Rajič. Kult Havličkovega imena in dela je obnavljal pri nas na začetku stoletja pokret okoli Svobodne misli. V založbi Slov. sekcije Svobodne misli je izšel l. 1907. »Krst sv. Vladimira« v prevodu dr. Iv. Laha in z Gellnerjevimi ilustracijami. Dr. Lj. Pivko je prevel in l. 1912. pri Mariborskem Sokolu izdal prevod »Načel Karla Havlička Borovskega, najslavnejšega češkega časnikarja«, prirejen po Langerjevem izboru. Ne pozabimo tudi, da je Havliček prikupno pisal o Jugoslovanih in Poljakih, medtem ko nasproti Rusiji ni prikrival svoje nejevolje. Pri tem je bil dosleden liberalnemu duhu: ljubil je narode, ki so se borili za svobodo; tiranijo, nazadnjaštvo, nasilje in duhovno mračnjaštvo pa je preziral tedaj, če je nosilo slovansko ime.

Havliček je bil, kakor vsak izmed nas, človek svojega časa; doba je vtisnila njegovemu delu vidni pečat. Prosmatran z zgodovinskega vidika, v težki, mračni sceneriji avstrijskega absolutizma, v času, ko se njegov narod trudoma vrača v normalno stanje (slehern narod ima enako pravico do narodne zavesti) je bil K. Havliček revolucionaren pojav, čeprav nikakor ne v smislu kakšne revolucionarne akcije. V tej zgodovinski dobi na določeni stopnji družbenega razvoja, je bil narodu potreben in ni mogel biti drugačen, kakor je bil. Zakaj tudi tak, je bil izjema: vodnik in prerok.

Njegova velika prednost je že v tem, da je vezal češtvo s človeštvom: Kdor Čeh, ta človek. Tako je postavil v vzporedni tok češki narodnosti (svoboda) in človeški (socialni, etični) problem in jasno pokazal, da oba tokova stremita k istemu smotru. Njegov nauk je v marsičem še življenjsko topel; njegovo jedro živi v današnji češkoslovaški demokraciji.

—o.

Zapiski

Permanentna umetnostna razstava v Celju. Veleindustrijec in trgovce ing. D. Rakusch je pred meseci sprožil lepo zamisel, da bi se ustanovila v Celju stalna razstava naše upodabljajoče umetnosti. Priredila naj bi se razstava v posebnih prostorih njegovega novega lokala za keramiko in steklo, dokler se pozneje ne adaptira za to primerna dvorana. Znana mu je naša moderna umtnost in njen razvoj, ki po svoji vsebini ne zaostaja za umetnostjo drugih telikih narodov, kakor so mu tudi znane ozke meje, v katerih se eksistenčno giblje naš umetnik. Zato naj se skuša razširiti trg naši umetnostni produkciji. S posebnim povabilom in pogodbo je pozvala njegova tvrdka ožji krog naših umetnikov, zaenkrat samo slikarje, da pošljejo v prvo kolekcijo po nekaj svojih del. Slikar Tratnik je ob sodelovanju upravnika Narodne galerije Zormana zbral stvari in je bila pretekle dni prva revija permanentne razstve aranžirana. Med slikami je okusno porazdeljena moderna keramika in kristalno steklo, kar dvigne celoten vtis resno lepe prireditve. Inž. Rakusch upa da bodo po možnosti in s časom zainteresirani za našo umetnost zlasti nemški kulturni krogi Štajerske ter s posebno organizacijo tudi inozemski gostje, ki prihajajo v Celje in v letovišča Savinjske doline.

S P O R T

Mednarodna motociklistična dirka na Ljubelj

Dne 15. avgusta se bo, kakor vsako leto, vršila VI. mednarodna motociklistična gorska dirka, ki jo ne samo naši domači, temveč tudi inozemski sportni krogi pričakujejo z velikim zanimanjem. Ta dirka nalaga prireditelju ogromnega dela in tudi velike skrbi, posebno z ozirom na velike finančne težkoče, ki pa so se v upravnem odboru Motokluba Ilirije še dokaj ugodno rešile.

Naši motociklisti so si v zadnjem času nabavili jako dobre stroje ter je upati, da bodo resno ogrožali dosedanje naše in mednarodne rekorde na Ljubelju.

Nekoliko pogleda nazaj bo gotovo zanimalo. Pri zadnji dirki je dosegel najboljši čas dneva Herbert Hubmann v času 5:06.2, inž. Lotz iz Maribora pa je dosegel v času 5:41 prvenstvo Motosaveza kraljevine Jugoslavije. Pri ocenjevalni vožnji 19. t. m. je dosegel najboljši čas na ljubeljski progi Mirko Kobi 5:19.4. Dobri rezultati so bili tudi: Boris Jenko 5:40.6, Gjuro Baumgarten 5:52.2, Ciril Sternad 6:22,4, Ivan Rekar 6:31 in Fran Pollak 6:49.8.

Rezultati pri ocenjevalni vožnji, čeprav so bili doseženi na približno 100 m krajši progi, dokazujejo, da bo letos borba za ljubeljski rekord zelo napeta.

Razpisi so se razposlali vsem klubom in posameznim tekmovalcem. Kdor jih pomotoma ni prejel, naj se javi klubskemu tajništvu.

Zaključek prijav je 30. t. m. Pri poznejših prijavah se bo zahtevala dvojna prijavnina. Pojasnila daje tajništvo Motokluba Ilirija, Miklošičeva 15, telefon interurban 2066.

Anglija : Avstralija 2 : 1

V ponedeljek se je v Londonu nadaljeval finale za Davisov pokal med Anglijo in Avstralijo. V prvih dveh single partijah je, kakor znano, zmagala Anglija ter vodila z 2:0. V double igri pa sta Avstralca Crawford in Quist, ki sta v single igrah igrala dokaj slabo, presenetila. Premagala sta angleško dvojico Hughes—Tuckey 6:4, 2:6, 7:5, 10:8. Zlasti je dobro igral Crawford, ki je tudi odločil igro. Kljub tej zmagi pa izgledi Avstralcev za končni uspeh vendarle niso preveliki, ker ni dvoma, da bo Anglija v zadnjih dveh single igrah dobila vsaj eno točko.

Teniški dvomatch Jugoslavija : Madžarska

V ponedeljek se je ob veliki vročini pričel v Budimpešti teniški dvomatch med našo državo in Madžarsko. Igrali bodo 4 single in 2 double igri. Prvi dan so si Madžari priborili dve točki. Drzietomski je porazil Kukuljevića 6:2, 6:4, 6:4, Gabrovitz-Szigeti pa našo dvojico Kukuljević-Mitić 6:8, 6:1, 7:5, 6:2, Punčec in Palada sta nastopila šele včeraj.

Dunajski profesionalni nogometaši v Ljubljani

Za začetek avgusta se obeta prijateljem vrhunskega nogometa v velikem stilu program, kakršnega že dolgo let ni bilo v Ljubljani. SK Ljubljana je v dogovoru, ki je že skoraj akceptiran, z avstrijskim profesionalnim prvakom Admiro, ki bo nastopila v Ljubljani v torek 4. avgusta, v nedeljo 9. avgusta pa bo gost SK Ljubljane drugoplasirana SK Vienna. Prvovrstni program bo prav gotovo privabil na igrišče sportnike od blizu in daleč.

Vozne olajšave za Berlin. Jugoslovenski olimpijski odbor sporoča: Prometno ministrstvo je odobrilo naslednje vozne olajšave: tekmovalci in funkcionarji, ki imajo izkaznico Olimpijskega odbora, imajo 75% popusta za vse razrede in vlake, razven na mednarodnih ekspresih. Kdor se hoče poslužiti te olajšave, naj si na odhodni postaji kupi obrazec K 14, ki ga bo vidirala odhodna postaja. Kupljena cela vozovnica velja tudi za povratek, ako bo obrazec K 14 potrjen od olimpijskega odbora v Berlinu. Za obiskovalce olimpijskih iger velja popust od 50% za vse razrede in vlake, razven na mednarodnih ekspresih. Na odhodni postaji je treba kupiti obrazec K 13, za katerega veljajo isti predpisi, kot za obrazec K 14.

Plavalni dvomatch: Celje—Trbovlje v Trbovljah. V soboto 1. avgusta ob 20. se vrši zanimiva plavalna tekma v občinskem kopališču v Trbovljah. Program dvomatcha je: 50 m prosto, 100 m prsno, 50 m hrbtno, 100 m prosto, 200 m prosto, 3X100 m mešano, 4X50 m prosto in na koncu propagandni skoki ter waterpolo tekma Celje—Trbovlje. Vmesne točke bodo plavali naši subjuniorji—začetniki in dekleta. Borba bo izenačena, ker niti Trbovlje, niti Celje nima za seboj zadostnega števila treningov. Waterpolo bo sodil Ilirijan Banko. V soboto boste videli zanimivo tekmo, zato prihitite Trboveljčani zvečer v kopališče, posebno mladina naj bo mnogoštevilna zastopana. Cene minimalne.

Olimp: Ptuj 4:2 (4:1). V nedeljo je igral Olimp iz Celja v Ptuju kvalifikacijsko nogometno tekmo s Ptujem in zasluženo zmagal. Olimp je zabil gole v 17., 23., 32. in 41. minuti prvega polčasa, Ptuj pa v 42. minuti prvega polčasa (iz enajstmetrovke) in v 19. minuti drugega polčasa. Olimp je bil v prvem polčasu in v začetku drugega polčasa stalno v premoči, proti koncu pa je zaradi ostre igre Ptuja popustil. Sodil je g. Nemec iz Maribora, ki je napravil mnogo pogrešk. V nedeljo 2. avgusta ob 17.30 bo na Olimpovem igrišču v Gaberju pri Celju revanžna kvalifikacijska tekma med Ptujem in Olimpom.

Razpis prvenstva Ljubljanskega plavalnega podsaveza. Prvenstvo LPP bo za leto 1936 v soboto 8. in nedeljo 9. avgusta v sportnem kopališču v Kamniku. Prvi dan so predtekmovanja, drugi dan finalna tekmovanja. Pričetek vsak dan ob 9. dopoldne in ob 15. Program: 50 m prosto juniorji, 50 m prosto seniorke, 100 m prsno seniorji, 100 m hrbtno seniorji, 200 m prosto seniorji, 3krat 50 m mešano juniorke, 4krat 50 m prosto juniorji, skoki juniork, skoki juniorjev, 100 m hrbtno juniorji, 50 m prosto juniorke, 100 m prosto seniorji, 100 m prsno juniorji, 50 m hrbtno juniorke, 100 m prsno juniorke, 4krat 50 m prosto seniorji, 200 m prosto juniorji, skoki seniorjev, waterpolo. Pravico udeležbe imajo vsi klubi člani LPP, ki so poravnali vse svoje obveznosti napram savezu in podsavezu, s svojimi verificiranimi tekmovalci. Tekmovalci, ki so v katerikoli disciplini startali na kateremkoli delu drž. prvenstva, na podsaveznem prvenstvu ne smejo startati. V juniorskih disciplinah smejo startati samo oni ki so rojeni leta 1918 ali kasneje, ostali so seniorji. Vsak klub more na poedino točko prijaviti neomejeno število tekmovalcev, toda samo eno waterpolo moštvo. V waterpolu startajo lahko samo seniorji. Skoki: juniorke skačejo tri poljubne skoke, višina 3 m, juniorji poljubne skoke iz najmanj dveh različnih skupin, višina 3 m. Seniorji 6 poljubnih skokov iz najmanj treh različnih skupin višina 3 ali 5 m (poljubno). Vsi skoki morajo biti izbrani iz tabel pravilnika za skoke JPS. Prijavnina znaša za osebo in točko 2 Din, za stafeto 5 Din, za waterpolo moštvo 20 Din. Prijave je poslati najkasneje do 5. avgusta do 18. tajniku LPP (Prezelj, Ljubljana, Gregorčičeva 10). Zakasnele prijave brez prijavnine ne bodo v nobenem slučaju upoštevane.

Ljubljanski hazena podsavez. Redna seja upravn. odbora drevi ob 20. v posebni sobi kavarne Evrope. Odborniki vsi in točno.

Preprečena nesreča na kamniški progi

Ljubljana, 28. julija

Na kamniški progi je nocoj manjkalo samo pol metra, da se ni primerila strašna prometna nesreča. Ko je kamniški vlak, ki prihaja v Ljubljano kmalu po šestih zvečer, odpeljal s postaje Jarše-Mengeš ob 17.35 popoldne, mu je na vožnji proti Domžalam malone prekrižal pot voz s konjsko vprego. Dira je bila prazna, konja sta vodila dva dečka, ki jima je bilo okrog deset let. Fantiča nista mogla živali udržati ali pa nista pravilno računala z brzino vlaka. Tako se je zgodilo, da je pridirjala žival v trenutku, ko je pasiral vlak progo, tik k zadnjemu vagonu, ki je prevažal blago.

Vagon, ki je bil nekoliko širši od ostalih potniških voz, je v naglici pograbil oje, ga dvignil kvišku in prelomil, konja in vozilo pa je odsunil na desno stran. Ta sunek je bil tako srečen, da je nedvomno prihranil otrokoma življenje, kajti če bi žival z ojesom le pol metra prej udarila v vlak, bi bila prišla med odbijače predzadnjega in zadnjega voza in neprevidna otroška vožnja bi se bila nedvomno končala s krvavo katastrofo. Nesreče ni bilo hujše, nego da sta otroka pripeljala domov diro z zlomljenim ojesom in preplašeno živaljo. Doživljaj pa je bil za fantiča gotovo zelo dramatičen in si bosta pouk iz njega ohranila za vse življenje.

Iz življenja na deželi

GORNJE PIRNIČE. Odkar se je ustanovila električna zadruga z načelnikom g. Ivanom Rakom, se je pri nas v marsičem spremenilo. Skoro vsi posestniki imajo že električno luč in mnogo njih tudi motorje za pogon. Tudi za javno razsvetljavo je poskrbljeno da lahko brez skrbi hodiš ali voziš ponoči. Elektrika vleče tudi Ljubljančane, da si postavljajo lepe hiše in vile po prijaznih sončnih obronkih ob cestah in gričih. Tudi kamnolomi v Vikrčah in ob Savi pridno ropotajo s svojimi motorji. Podjetje Dedek, ki gradi mednansko cesto, prevaža s pomočjo električnih strojev gradivo iz Save in kamnoloma v Straži. Vse je zaposleno; kmetje na polju, delavci v tovarnah in pri gradnji nove ceste. Tudi o vodovodu se je že mnogo govorilo in debatiralo. Bile so že razne komisije, ki so pregledovale teren in izvirke vod, a je zdaj vse nekam zadremalo. Vodovod je za tukajšnje vasi zelo potreben in predstavniki naj ne puste započetega dela v ozadju, kajti za napredek tukajšnjih krajev je vodovod neobhodno potreben. Zdravstvena komisija se je prepričala, da so tukajšnji kraji preskrbljeni z zelo slabo pitno vodo, ki je že povzročila tifus. Započeto delo naj se torej spet zdrami in dolžnost občinskih mož je, da zadevo spravijo z mrtve točke. Pri tem pa si ne smemo misliti, da je zaspalo, kakor vodovodna zadeva, tukajšnje Prosvetno društvo. Kaj še? Zdaj se prav pridno pripravlja na pevski koncert, ki bo v nedeljo 9. avgusta na dvorišču g. Jožefa Petača. Da bo koncert popolnejši, bosta sodelovala pri koncertu tudi moška pevska zbora iz Tacna in Preske. Ljubitelji petja gotovo ne bodo prezrli tega koncerta, ki je prvi odkar obstoja Prosvetno društvo v Gornjih Pirničah. Tudi za mladino bo preskrbljeno, posebno za liste, ki so lahkih in poskočnih nog.

Postani in ostani član Vodnikove družbe !

Radio

Četrtek, 30. julija

Ljubljana 12: Drobne stvari za razne ljudi (plošče). — 12.45: Poročila, vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Ruski sekstet. — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Z »Vilo Velebito« po Jadranu l. 1936 (M. Lipovec). — 19.50: Reproduciran koncert na wurliških orglah. — 20.10: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 20.30: Prenos koncertnega večera iz Beograda. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30: Prenos plesne glasbe iz Park-hotela na Bledu — plesni orkester Erich Herse.

Beograd 17: Narodna glasba. — 18.20: Koncert orkestra. — 20: Simfoničen koncert godbe kraljeve garde. — 22.20: Narodne pesmi. — **Zagreb** 17.45: Koncert godalnega kvarteta. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Beograda. — 22.15: Lahka in plesna muzika. — **Praga** 19.30: Koncert orkestra in solistov. — 20.55: Pesmi na ploščah. — 21.10: Koncert orkestra češke filharmonije. 22.15: Lahka glasba. — **Varšava** 19.35: Pevski koncert. — 20.05: Zvočne slike s potovanja v Brazilijo. — 20.55: Komorna glasba. — 22.15: Lahka in plesna glasba. — **Dunaj** 12: Lahka glasba na ploščah. — 16.05: Klavirski koncert. — 17: Plošče. — 19.10: Koncert dunajske glasbe. — 20: Zvočna igra. — 22.10: Šramel kvartet. — 23.25: Avstrijski zvoki na ploščah. — **Nemčija** 20.10: Večer vedre glasbe. — 22.30: Olimpijska poročila. — 22.45: Prihod olimpijskega ognja v Prago. — 24: Koncert orkestra in solistov.

Radijska patruljа — Roman v slikah.

41.

Copyright »Pantheon« & »Jutro«

Ambrož je na kratko obvestil prijateljico o spopadu s Samom in o usodi, ki je doletela Svedrača.

Odločil se je poiskati vojvodo in z njim obračunati zaradi izdajstva.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovskega pomočnika

železninarske stroke, vojaščine prostega, ki je verziran tudi v prodaji koles in poljedelskih strojev, sprejmem. Nastop 15. avgusta. Ponudbe pod »Spreten prodajalec« na ogl. odd. Jutra. 17151-1

Dekle

16—20 let staro, ki govori nemško in se razume na bišne posle, iščem k detetu v Splitu. Ponudbe s fotografijo na ogl. odd. Jutra pod šifro »Split«. 17188-1

Za 1. avgust

iščemo **kinooperaterja** izpraševanega (izučen ključavničar). Začetna plača Din 1.000 mesečno; **kinooperaterskega vajenca** starejšega, inteligentnega. Učna doba 4 leta z vso oskrbo; **biljeterja** inteligentnega mladeniča, sposobnega za manjši pisarniški posel (neklamo). — Začetna plača: hrana in stanovanje in 200 Din mesečno. Central kino, Zemun. 17185,1

Prodajalko

verzirano za buffet na postaji, simpatično osebo do 28 let, potrebujem. Solidno delo, mesto stalno. Studiš Pakrac, Slavonija. 17204-1

Hlapca

pridnega, poštenega vajenega goveje živine in vožnje lesa, sprejmem takoj. Černe Andrej, posestnik in gostilničar, Kranjska gora. 17172-1

Rudarskega nadzornika

(oberštajgerja) za rudnik v Srbiji, iščemo. — Prednost imajo oni, ki so tudi rovni merilci (markšajderji). Stanovanje kurjava, razsvetljava v naravi, brana v rudniški menzi po režijski ceni. Obširne ponudbe z navedbo starosti, dosedanjega dela in najnižjih plačilnih zahtev na ogl. odd. Jutra pod »Nadzornik«. 17173-1

Perfektno servirko

lepega nastopa, z znanjem srbohrvaščine in nemščine, iščemo za pension. Nastop takoj. Ponudbe s slikami na Pension Pečine, Sušak. 17171-1

Frizerko

dobro, iščem za okolico Ljubljane. Plačam zelo dobro. Naslov v vseh posl. Jutra. 17136-1

Plačilnega natakarja

sprejmem v službo 1. avgusta, ki je zmožen nemščine in kavcije ter enega jelonošo. Kolodvorska restavracija na Jesenicah. 17170-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

17leten fant

s 4 razredi mešč. šole, z znanjem nemščine (ne perfektno) želi mesta v pisarni ali kje drugje. Gre tudi za elektrotehniškega ali mehaničarskega vajenca. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Delavna moč«. 17191-2

Šivilja

moškega perila, vešča vseh gospodinjskih del, išče mesto sobarice ali slično v dravski banovini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17186-2

Šivilja

se priporoča za šivanje raznega perila in oblek, po nizki ceni. Entlanje m 75 par. Priporoča se tudi na dom Soklič, Pod Trančo 2, III. nadstropje. 17184-2

Trgovski pomočnik

mešane stroke, vsestransko verziran s prvovrstnimi izpričevali, zmožen samostojnega vodstva želi primerno zaposlitev tudi kot skladiščnik ali slično. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Zanesljiv«. 17189-2

Šivilja

boljša, za vse se zaradi nezaposlenosti poceni priporoča za na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šivilja«. 17167-2

Brivski pomočnik

star 24 let, Hrvat dober delavec, išče mesto za takoj. Cenj ponudbe na naslov: Ljudevit Hanžek, brijač, Ljepoglava. 1741-2

Šivilja

perfektno izurjena, z dobrim okusom, ki izdeluje vse damske toalete, se priporoča damam na dom. Sv. Petra nasip 20/I. 17176-2

Med mestom in deželo

posreduje Jutrov mali oglasnik

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Razprodaja

Kuhinjsko opravo, razno pohištvo, perilo, ženske obleke in plašče zaradi odpotovanja ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17182-6

Otroški voziček

modern, globok, skoraj nov, ugodno prodam. — Danilo Jamnik, špecerija, Tyrševa cesta 82. 17179-6

Avto, moto

1½ tonski avto

»Chevrolet«, v najboljšem stanju prodam zaradi opustitve obrata. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izredna prilika«. 17177-10

Tovorni avto

za 1½ tone, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »R. S. 500«. Ponudbam je dodati natančno navedbo o potrošnji bencina na 100 km pri polno obloženem vozu. 17169-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damsko kolo

prvovrstno, kupim. Ponudbe: Bleiweis, Dalmatinova štev. 1. 17166-11

Kolesa in šivalni stroji

novi in malo rabljeni, poceni naprodaj pri »PROMET«, nasproti križanske cerkve. 17196-11

Kolesa

kromirana in poniklјana — najboljši nemški fabrikat po najnižjih cenah, dobite samo v NOVI TRGOVINI na Tyrševi 36. 17164-11

Kupim

Otroški voziček

in omaro za obleko kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabim«. 17197-7

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ušel je

moder papagajček preko »stokglajza«. Najditelj naj ga odda proti nagradi Masarykova 44/I. 17206-27

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge

vseh tudi podeželskih denarnih zavodov vnovčuje po najvišji ceni takoj v gotovini tudi vrednostne papirje Vojno škodo

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. Telefon 35-10 16344-16

Posojilo Din 100.000

išče večje podjetje proti vknjižbi. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Intabulacija«. 17200-16

Kompanjona(ko)

z gotovino ali hranil. knjig. zaradi povečanja obrata v trgovini takoj sprejmem. — Cenj. dopise pod »Zlata jama« na podružnico Jutra Maribor. 17202-16

INSERIRAJ V „JUTRU"

Razno

Lahka LETNA OBLAČILA buret, kaša lister i. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Za poletje in vroče dneve

Ostanki Mariborskih Tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni »Paket serija S« vsebina: 15—21 m prima oksfordov, touringov in cefirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/o« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečve (Dirndl), v najlepših barvah, predpasniki itd. — Vsak paket poštnine prosto samo 107 Din. — Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljnina, žensko, moško in namizno perilo, barvasto, ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinejšega belega blaga. — Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Dalje najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. — Vzorci brezplačno.

»KOSMOS«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvořakova cesta št. 1.

Kdor pošlje 10 Din v znamkah

dobi poštnine prosto lepo toaletno ogledalo »Patent«, katero je izdelano z vložkom za sliko ali fotografijo.

D. STUCIN, tovarna ogledal, **Maribor.**

Telefon **2951**

PREMOG DRVA in KARBO-PAKETI

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta

KLIŠEJE ENO- IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posestvo

5 minut od postaje, z dobro idočo gostilno, prodam ali dam v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lep kraj«. 17175-20

Lepo parcelo

s skladišči cca 500 kv. m v centru na Tyrševi cesti, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17180-20

Stanovanje odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

oddam takoj. Vodovodna št. 77. 17144-21

Dvosob. stanovanje

z veliko kuhinjo in plinom, oddam 1. septembra. Stari trg 19. 17194-21

Stanovanja

v sredini Ljubljane, odda za takoj, in sicer: 4-sobno, 3-sobno in 2-sobno Društvo hišnih posestnikov Salendrova 6. 17192-21

Dvosob. stanovanje

oddam. Hradeckega c. 32. 17207-21

Stanovanje

na dvorišču z veliko sobo, kuhinjo in drvarnico, takoj oddam. Vprašati Kolodvorska 33/I. 17206-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

s kabinetom, kuhinjo in pritiklinami, iščem za 1. september v bližini centra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Linotype«. 17189-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s popolnoma separiranim vhodom, oddam 1. avgusta. Stari trg 19/II. 17193-23

Solnčno sobo

z uporabo kopalnice, oddam takoj ali 1. avgusta gospodu ali gospodični. Kolodvorska ulica 28/II. 17190-23

Prazno sobo

veliko, zračno v centru mesta, s posebnim vhodom, oddam avgusta gospodični. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17143-23

Lepo sobo

opremljeno, s posebnim vhodom in uporabo kopalnice, oddam stalnemu gospodu. Telefon na razpolago. Zore, Gledal. ul. 12. 1718-23

Sobo

lepo, solnčno, s posebnim vhodom, oddam na Taboru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17146-23

Zračno sobo

lepo, oddam solidnemu gospodu v bližini Zvezde. — 17152-23

Opremljeno sobo

snažno in solnčno, s prostim vhodom in elektriko, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16947-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 20 Din.

Gospod

s stalno službo, želi znanja z gospodično, ki bi mu pomagala k nakupu motornega vozila v svrho skupnih izletov. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa bodočnost«. 17195-24

Oproščena pred velikim senatom

Maribor, 28. julija.

Pred mariborskim velikim kazenskim senatom se je dopoldne vršila razprava proti 37letnemu posestniku Martinu Cajnku in 25 letnemu delavcu Antonu Bubnjarju iz Kicarja. Oba sta se morala zagovarjati na obtožbo zaradi ropa, ki da sta ga zagrešila nad zakoncema Drevenškoma na Mestnem vrhu v okolici Ptuja. Obtožnica jima je očitala, da sta 27. maja ponoči udrla v spalnico Drevenškovih namazana po obrazu s črno pasto in klicala z revolverjem v roki: »Denar ali smrt!« Drevenškova sta izročila vso gotovino, ki sta jo imela, pač pa sta naslednjega dne javila nočni rop orožništvu v Ptuju, ki je nato omenjena dva prijelo in ju oddalo v zapore. Pri današnji razpravi pa ni bilo mogoče dokazati njune krivde in sta bila oba oproščena.

Veliko podjetje IŠČE glavnega zastopnika

za Ljubljano in okolico. Interesenti naj se javijo pri predstavniku firme g. RADO, v sredo od 15. do 19. ure v hotelu »Unionu« v Ljubljani.

Kupujte domače blago!

Gibajte se kolikor vam drago!

Res je prijetno, če vas opazovanje ne nadleguje ker ste rešili neljubih dlak na licu, pod pazduho, na tilniku in na nogah s pomočjo Dulmin kreme za odstranjevanje dlak. Dulmin krema je bele barve, mehka, prijetna, neškodljiva in nobenih bolečin ne povzroča pri uporabi.

Dobiva se povsod

Skladišče za Jugoslavijo: Jugofarmacija d. d., Zagreb, Oddelek: Kozmetika.

PREDSEDSTVO OBČINE PRIMSKOVO PRI KRANJU

razpisuje

oddajo zidarskih in tesarskih del pri mostu Primskovo-Rupa.

Ponudbe je vložiti najkasneje do 6. ure zvečer, in sicer na dan 5. avgusta 1936.

Načrti so na vpogled interesentom vsak dan ob uradnih urah v občinski pisarni na Primskovem.

Predsedstvo občine Primskovo pri Kranju, 27. VIII. 1936.

SENZACIONALNE NOVOSTI!

Vrtni solnčniki počeni od Din 200.—

Patentirani fotelj za reguliranje s tkanino.

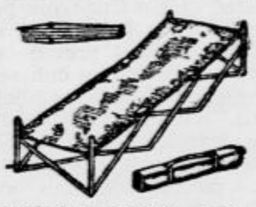

Patentne poljske postelje v največji popolnosti

Edini izdelovalci „MASA" izdelkov, tovarna pohištva, šotorov, vrtnega pohištva, itd.

„JUGOTEKSTIL"—OSIJEK

Kdor oglašuje — ta napreduje!

BAEDERJEVA CAOLA KREMA

Din 6.— in 12.—

že po kratkem uporabljanju VITAMINSKE CAOLA KREME se kožne stanice množe, nastopi osvežitev stanic, gube se izravnajo, koža se popravlja in postaja žametno mehka.

CAOLA VITAMINSKA KREMA ima posebno delovanje za vzdrževanje in zaščito kože in je zato neobhodno potrebna vsem, ki imajo občutljivo kožo, sportnikom in pri solnčenju.

CAOLA VITAMINSKA KREMA se popolnoma vpije v kožo, ne pušča mastnega sijaja, ugodno diši in je zato pripravna za uporabo podnevi za podlago za puder.

CAOLA VITAMINSKA KREMA je nepogrešljivo kozmetično sredstvo sodobne dame, ki ji ga je treba vsak dan uporabljati.

Jugosl. pat. br. 10.997 in 12.195

Motorna kolesa

Harley-Davidson in B.S.A. najnovejši modeli prispeli kakor tudi rezervni deli, auto in motor pribor. Glavno zastopstvo motornih koles Harley-Davidson in B.S.A., Plinovka Amal, Amac, Binks, B&B, Lucas magneti, dinami, svetiljke, akumulatorji, rezervni deli vedno na zalogi

ŠTRBAN — Zagreb, Ilica 164.

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

97

Gospod Habberton je bil kupil Tomu lepo progasto obleko, ki se mu je kaj dobro prilegala. Le poglejte ga na sliki! »Ali me bodo gledali, ko pridem domov!« je mislil Tom sam pri sebi. Toda do doma je bilo še daleč!

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je naš edini, srčno ljubljeni sin

LADISLAV

dijak III. razr. mešč. šole na Prulah

tragično preminil.

Začasno so ga pokopali v Splitu.

Sv. maša zadušnica za pok. Ladislavom, se bo brala v soboto ob 7. uri zjutraj pri sv. Jakobu.

Ljubljana, Trst, 28. julija 1936.

Žalujoča mati in oče UKMAR, in rodbini OGRIZEK in SEDMAK

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.